

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1998-1999

28 oktober 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

RESOLUTIE ROCK- EN POPBELEID IN VLAANDEREN

RESOLUTIE VERGOEDING VLAAMS GEWEST AAN NV AQUAFIN VOOR RENDEMENT OP EIGEN VERMOGEN

RESOLUTIE KIESRECHT ONDERDANEN EU BIJ GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

MOTIES BELANGENCONFLICT

Inhoud

Nr. 10

Woensdag 28 oktober 1998
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Boodschap	1
Motie van orde	
Voorstel tot spoedbehandeling	1
Spreker : de heer Jos Stassen	
Voorstel van resolutie van de heer Peter De Ridder betreffende een rock- en popbeleid in Vlaanderen – 865 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	1
Sprekers : de heren Peter De Ridder, Frank Creyelman, Kris Van Dijck, Joachim Coens en Johan Sauwens en mevrouw Mieke Van Hecke	
Voorstel van resolutie van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Carlos Lisabeth, Herman De Reuse, Jean-Marie Bogaert en Jos Geysels betreffende de vergoeding van het Vlaamse Gewest aan de NV Aquafin voor het rendement op het eigen vermogen – 1098 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	7
Sprekers : de heren Leo Cannaerts, verslaggever, en Stefaan Platteau	
Voorstel van resolutie van de heer Johan Sauwens betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen – 1130 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3	
Bespreking	9
Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever, de heren Johan Sauwens, André Denys en Johan De Roo	
Motie van orde	
Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden	10
Spreker : de heer Joris Van Hauthem	
Voorstel van resolutie van de heer Johan Sauwens betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen – 1130 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3	
Motie van de heren Etienne Van Vaerenbergh en André Denys betreffende een belangenconflict – 1163 (1998-1999) – Nr. 1	
Motie van de heer Joris Van Hauthem betreffende een belangenconflict – 1165 (1998-1999) – Nr. 1	
Bespreking	10
Sprekers : mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever, de heren Johan Sauwens, André Denys, John Taylor, Paul Van Grembergen, Luk Van Nieuwenhuysen, Jos Geysels, Johan De Roo, Marc Van Peel, Ludo Sannen en Joris Van Hauthem, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer Etienne Van Vaerenbergh en minister Brigitte Grouwels	
Regeling van de werkzaamheden	25

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Dan stel ik voor dat we ons deze namiddag uitspreken over dit voorstel tot spoedbehandeling.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Lydia Maximus, Herman Suykerbuyk : buitenslands ;

Herman Lauwers : ambtsverplichtingen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Peter De Ridder betreffende een rock- en popbeleid in Vlaanderen

– 865 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer De Ridder betreffende een rock- en popbeleid in Vlaanderen dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- overwegende dat rock en pop als expressievorm een elementair onderdeel vormen van de jongerencultuur ;
- overwegende dat de steden en gemeenten door hun laagdrempeligheid de eerste aanspreekpunten zijn voor jongeren ;
- overwegende dat naar het voorbeeld van de provincie Limburg en de Nederlandse provincies de provinciebesturen beschikken over ruime mogelijkheden om een rock- en popbeleid te kunnen voeren ;
- overwegende dat onderwijs behoort tot de dagelijkse bezigheden van de jongeren ;
- overwegende dat het voor beginnende groepen bijna onmogelijk is om een beroep te doen op de professionele muziekmarkt ;
- overwegende dat het onmogelijk is een rock- en popbeleid te voeren zonder raadpleging van een representatieve groep uit de sector ;
- overwegende dat muzikanten nog altijd verdwalen in ons sociale zekerheidssysteem ;

BOODSCHAP

De voorzitter : Dames en heren, bij brief van 21 oktober 1998 deelt de voorzitter van het parlement wallon mee dat dat parlement zich ter vergadering van die dag heeft geconstitueerd.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot spoedbehandeling**

De voorzitter : Met toepassing van artikel 46 heeft de heer Stassen bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, hierbij vraag ik de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie van de heren Stassen en Malcorps betreffende de gewestplanwijziging Sint-Niklaas-Lokeren en de gevolgen voor de leefbaarheid van Kallo, deelgemeente van Beveren-Waas (Stuk 1203). Ik stel voor dit voorstel vandaag nog te behandelen.

Voorzitter

- vraagt aan de Vlaamse regering :
- 1° om in het muziekbeleid aandacht te besteden aan een volwaardige plaats van de weinig commerciële rock en pop ;
  - 2° om aanzetten en stimulansen te bieden aan de lokale overheden om in hun jeugdwerkbeleidsplan en cultuurbeleid op hun beurt een pop- en rockbeleid uit te werken binnen de stad of gemeente, waardoor meer aandacht wordt geschonken aan de cultuurbeleving van de plaatselijke jonge bevolking (bijvoorbeeld repetitieruimten, ondersteuning van lokale groepjes, podia, ...) ;
  - 3° om een initiatief te nemen om de provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie in Brussel te stimuleren, binnen hun cultuur- en jeugdbeleid, een bovenregionaal rock- en popbeleid te voeren ;
  - 4° op Vlaams niveau :
    - a) aandacht voor rock- en popmuziek in het onderwijs onder andere door organisatie en ondersteuning van projecten en opname van deze doelstelling in de eindtermen ;
    - b) aandacht voor rock- en popmuziek (brede zin) in het muziekonderwijs (deeltijds kunstonderwijs en hoger onderwijs) : programmatie van nieuwe vakken en nieuwe instrumenten ;
    - c) in haar muziekbeleid aandacht te hebben voor de internationale rol van de Vlaamse rock en pop ;
    - d) in haar muziekbeleid aandacht te hebben voor het intermediaire niveau binnen het Vlaamse rock- en poplandschap ;
    - e) het uitwerken van initiatieven zodat beginnende muzikanten de kans krijgen om onder andere een kwalitatief goede eerste opname te maken ;
    - f) in de uitbouw van het muziekcentrum een volwaardige vertegenwoordiging te voorzien van de sector rock- en popmuziek waarin plaats moet zijn voor ondersteuning, promotie, documentatie, archivering, ... ;
  - g) op regelmatige basis het gevoerde rock- en popbeleid te toetsen aan alle actoren betrokken bij het rock- en popgebeuren ;
  - 5° er bij de federale overheid op aan te dringen :
    - a) dringend werk te maken van een duidelijk sociaal statuut van de artiest, waarbij vertrokken wordt van het belang van de artiest zelf ;
    - b) te onderzoeken welke de mogelijkheden zijn tot verlaging van de BTW-aanslagvoet op niet-blanco geluidsdragers.

De bespreking is geopend.

De heer Coens, verslaggever, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, Bob Dylan zei ooit : 'The times they are a-changing'. Hij bedoelde daarmee dat stilaan een en ander verandert in de wereld. Het voorliggende onderwerp wordt in Vlaanderen pas dertig jaren later aangepakt dan Bob Dylan had gehoopt. Rock en pop zijn jarenlang aan de aandacht van het Vlaamse cultuurbeleid ontsnapt. Zelfs een stiefmoederlijke behandeling kon er niet af. Rock en pop zijn termen die in ruime zin moeten worden opgevat. We bedoelen daarmee alle niet-traditionele, niet-klassieke vormen van muziek. Sinds een drietal jaren wekken rock en pop de aandacht van dit parlement op. Dat leidde tot de totstandkoming van een muziekdecreet.

Onze resolutie is kort, maar ook zeer concreet. We vragen de Vlaamse regering om in haar muziekbeleid aandacht te besteden aan rock en pop. We vragen ook dat de lokale overheden stimuli krijgen om in het kader van hun jeugdwerk- en cultuurbeleid rock en pop een plaats te geven. Ze kunnen repetitieruimten bouwen, lokale groepjes steunen en podia ter beschikking stellen. Tezelfdertijd moeten de provincies stimuli krijgen om dat ook te doen. Het provinciale niveau is erg belangrijk. De provincie Limburg is daar al goed mee bezig. Haar werking kan als voorbeeld dienen voor deze van de andere provincies. Ik stel met blijdschap vast dat de andere provincies daar nu al werk beginnen van te maken.

De Ridder

Wat ons het meest interesseert, is wat er op Vlaams niveau moet gebeuren. In het reguliere onderwijs moet er aandacht komen voor projecten rond rock en pop, en de integratie ervan in de eindtermen. Ook moeten rock en pop hun plaats krijgen in het muziekonderwijs, dankzij de programmering van nieuwe vakken. Ik geef een voorbeeld. Iemand die blokfluit wil leren spelen, kan dat vrijwel gratis doen, dankzij de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap aan de muziekscholen. Iemand die echter elektrische gitaar wil spelen, moet daarvoor terecht in het grijze, soms zelfs zwarte circuit. Zo iemand betaalt zich blauw voor lessen waarvan de kwaliteit dikwijls erg ondermaats is. De programmering moet dus worden aangepast aan de nieuwe tijden die Bob Dylan heeft afgekondigd.

Verder vragen we dat de internationale rol van de Vlaamse rock en pop zou worden gewaardeerd. We denken dan in de eerste plaats aan de Ancienne Belgique, die deze rol al vervult. We kunnen daarin echter veel verder gaan, met promotie-cd's en de aanwezigheid op internationale beurzen.

Ook het intermediaire niveau moet een aandachtspunt worden van de Vlaamse Gemeenschap. Tot nu toe was dat niet het geval. Het intermediaire niveau telt een aantal podiumclubs die over heel Vlaanderen zijn verspreid en tot nu toe enkel steun kregen van de gemeentelijke overheden. Binnen het muziekdecreet moeten ze een aanzienlijke infrastructurele ondersteuning kunnen krijgen.

Beginnende muzikanten worden vaak geconfronteerd met de enorme kostprijs voor opnames, eerste demotapes en eerste cd's. We vragen dan ook dat de Vlaamse Gemeenschap een inspanning levert om de eerste opname, die vaak met heel wat geëxperimenteer gepaard gaat en meestal heel veel leergeld kost, te ondersteunen, zodat beginnende groepen kwalitatief betere dingen op de markt kunnen brengen. De Vlaamse Gemeenschap moet zelf beslissen op welke manier die ondersteuning het best gebeurt.

Het Muziekcentrum is een onderdeel van het muziekdecreet. In ons voortel van resolutie pleiten we ervoor dat de pop- en rocksector een volwaardige plaats krijgt in dat decreet, naast de klassieke-muzieksector. Er moet ook ruimte worden gecreëerd voor ondersteuning, promotie, documentatie en archivering van niet-klassieke en weinig commerciële pop- en rockmuziek.

Als sluitstuk van het rock- en popbeleid vragen we dat alle actoren uit de rock- en popsector, namelijk de uitgevers, muzikanten, podia, organisatoren en journalisten, regelmatig door de Vlaamse regering worden gehoord. Ze moeten de toetssteen zijn van het beleid. Dit systeem werkt momenteel in de provincie Limburg, tot groot genoegen van alle deelnemers en van de plaatselijke beleidsvoerders.

Ten slotte wil ik het hebben over een heikel punt dat hier al enkele malen ter sprake is gekomen en waaraan we niet mogen voorbijgaan in dit voorstel van resolutie, omdat het de achillespees vormt van heel het rock- en popbeleid in Vlaanderen. Er moet namelijk dringend werk worden gemaakt van een duidelijk sociaal statuut van de muzikant waarin het belang van de muzikant centraal staat. Daartoe moet wel worden overlegd met de federale overheid. Tegelijk moet worden onderzocht of een BTW-verlaging mogelijk is voor de niet-blanco geluidsdragers. Een dergelijke verlaging kan de cultuurconsumptie immers aanmoedigen. Bovendien moeten de bestaande heffingen voor blanco geluidsdragers efficiënter worden aangewend voor de muziekpromotie.

Mijnheer de voorzitter, dit was een korte samenvatting van de inhoud van ons voorstel van resolutie. Ik heb de besprekingen in de commissie gevolgd en vraag de parlementsleden dit voorstel van resolutie te ondersteunen. Onze partij zal dat in elk geval doen. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het voorstel van resolutie van de heer De Ridder is in navolging van de beleidsbrief Muziek van minister Martens een goede aanzet voor een beter en realistischer muziekbeleid in Vlaanderen. Tot nu toe werden de moderne muziekgenres niet of stiefmoederlijk behandeld door de Vlaamse overheid. Pop- en rockmuziek werd niet als een volwaardig genre beschouwd. Bij de verdeling van de subsidiepot viel deze muziek meestal buiten de prijzen.

De laatste beleidsbrief Muziek van minister Martens belooft echter beterschap. Naast de klassieke, ernstige muziek worden ook meer populaire genres erkend. Dat gebeurt zeker niet te vroeg, want de pop- en rockmuziek sluit in al haar verschillende aspecten veel nauwer aan bij de leefwereld van het merendeel van de bevolking, en zeker bij die van de jongeren.

Creyelman

Popmuziek is een van de grote dragers van de jongerencultuur. Popmuziek als identiteitsbeleving voor jonge mensen is een rechtstreeks gevolg van de Angelsaksische culturele overheersing van Europa na de Tweede Wereldoorlog. Deze overheersing is zo allesomvattend dat de meer traditionele muziekvormen nagenoeg verdwenen zijn of door middel van zware subsidies in leven moeten worden gehouden. Dat kan worden betreurd, maar het is nu eenmaal de realiteit.

Aangezien rock- en popmuziek zo alomtegenwoordig is in de jongerencultuur, is het logisch dat jongeren zich vooral in dit genre uitleven.

Enige financiële motieven zijn ook beginnende muzikanten niet vreemd. Het grote geld en de grote roem worden in de muziekwereld nu eenmaal behaald met pop en rock. Om nog op te vallen in het gigantische aanbod van nieuwe groepen moet men ofwel zeer getalenteerd zijn, ofwel een totaal nieuw muziekconcept brengen. De commerciële muziekindustrie beschikt over een uitgebreid netwerk om jong talent op te sporen. Commerciële belangen en vernieuwing gaan echter niet steeds hand in hand. Zelden zal de muziekindustrie financiële risico's nemen om nieuwe muziekgenres te promoten als ze geen onmiddellijk financieel gewin ziet. De platgetreden paden verlaten en nieuwe muzikale horizonten verkennen is voor jonge muzikanten dus geen gemakkelijke opgave. Vlaanderen doet er zeker goed aan om jong talent een hart onder de riem te steken.

De heer De Ridder beweert dat men, door te investeren in popmuziek, in de jeugd investeert. Dat is ongetwijfeld correct. De vraag is echter waarin men moet investeren. De resolutie pleit voor het inrichten en ter beschikking stellen van repetitieruimte, het organiseren van evenementen en het aanbieden van podia. Beginnende groepen de mogelijkheid bieden om te repeteren en op te treden is te verkiezen boven het lukrake uitdelen van overheidsgeld. Net zoals dat nu het geval is met andere muziekgroepen in andere genres – ik denk aan harmonieën, fanfares en dergelijke – moet men er vooral naar streven optredens degelijk te vergoeden. Dat 'voor wat, hoort wat'-principe lijkt me terzake niet meer dan redelijk. Het versterkt bovendien de eigenwaarde van de jonge muzikanten.

Het aanbieden van voldoende repetitieruimtes heeft niet alleen een praktisch voordeel voor de muzikanten, maar kan bovendien de mogelijke

wrevel over eventuele geluidsoverlast wegnemen. De tijd dat om het even wie in iedere parochiezaal kon optreden, is voorbij. De overheid heeft terecht geluidsnormen opgelegd waardoor de lokale infrastructuur moet worden aangepast, wat soms heel veel geld kost. Een ondersteuning van die aanpassingen dringt zich op. Het zou een goede zaak zijn indien men daarvoor in de nodige fondsen zou voorzien.

Overheidssteun is goed indien men er op die wijze mee omgaat. Het ter beschikking stellen van infrastructuur en het aanbieden van podia is één ding, het ondersteunen van een eerste of meerdere opnamen is wat anders. In het recente verleden werden reeds opnamen gemaakt die konden rekenen op ondersteuning door de Vlaamse overheid. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan de uitgave van de Vlaamse polyfonie, waarbij zelfs een deel van de geïnvesteerde middelen terugvloeide naar de overheid, als gevolg van het verkoopsucces van die opname.

Indien men ditzelfde stramien zou toepassen op de popmuziek kan men zich verwachten aan klachten wegens concurrentievervalsing vanwege diegenen die niet werden gesteund. Vernieuwend of niet, popmuziek draagt immers toch steeds een zekere mate van commercialiteit in zich. Ondersteuning van een eerste opname – voornamelijk demo's – gebeurt ook nu al door de Brusselse rockfabriek, waar men aan sterk verminderde prijzen een demo kan laten opnemen. Ik heb me laten vertellen dat er aanzienlijke wachtlijsten bestaan en dat, zelfs al zijn de prijzen zeer concurrentieel ten opzichte van de professionele studio's, het nog steeds gaat over bedragen die aan de hoge kant liggen voor beginnende muzikanten. Op dit vlak blijft er dus werk aan de winkel.

Wie of wat moet men uiteindelijk subsidiëren? Zeker die muzikanten die een vernieuwend concept aanbieden. Maar een van de criteria kan ook het gebruik van Nederlandse teksten zijn. Groepen maken het zich niet gemakkelijk door gebruik te maken van het Nederlands. Het is niet alleen veel moeilijker om internationaal door te breken als men deze taal gebruikt, maar volgens sommigen zou het Nederlands ook minder muzikaal zijn dan bijvoorbeeld het Engels. Wij pleiten voor het bij voorkeur ondersteunen van de betere Nederlandstalige pop- en rockmuziek.

We moeten dus opletten met subsidies. Laat de pop- en rockmuziek blijven wat ze is: deels rebellie en non-conformistische jongerencultuur. Teveel overheidssteun staat daar haaks op en kan zelfs

Creyelman

contraproductief werken. Zo zouden beginnende groepen bijvoorbeeld hun muziekstijl kunnen aanpassen om te voldoen aan de subsidiënormen of aan de smaak van diegenen die hen moeten beoordelen. Ik neem aan dat dit niet de bedoeling is. We moeten er dus over waken dat het niet zover komt.

De resolutie pleit voor het opnemen van een opleiding pop- en rockmuziek in het muziekonderwijs en meer aandacht voor deze muziek in het reguliere onderwijs. Ik heb het daarover gehad met een aantal muzikleraars en zij beweren dat nu reeds in de praktijk voldoende aandacht wordt geschonken aan de hedendaagse muziek, zij het dan dat alles wordt gebaseerd op een klassieke-muziekopleiding. Een dergelijke opleiding zou de beste basis vormen voor om het even welk muziekgenre. Aandacht voor de popmuziek is er al voldoende in het muziekonderwijs.

Tot slot nog dit, dames en heren. Onze fractie wordt wel eens afgeschilderd als oubollig en oerconservatief als het over kunst of muziek gaat. Dat past in een zekere stereotiepe beeldvorming die per se moet worden gehandhaafd tussen politiek links en politiek rechts. Volgens die beeldvorming is links jong, vlot en democratisch. Mensen met linkse sympathieën dragen nooit een das en luisteren naar moderne muziek. Rechts zijn dan weer in stijve eik gehulde bourgeois die met een glas champagne in de hand opera's beluisteren waarvan de componist minstens 200 jaar dood moet zijn om enige geloofwaardigheid te hebben. In het andere geval zijn het aanhangers van de volksmuziek en oude meezingers als 'Hutje op de hei' of 'Tineke Van Heule'. Rechts zou geen oog hebben voor al wat leeft onder de jonge generatie, en zou iedere nieuwe uiting van kunst en muziek afschilderen als gedegeneerd. Dat is de beeldvorming die verzameld links zo graag hanteert.

Collega's, misschien verbaast het u, maar ook voor ons is Tineke Van Heule een wat te brave oude tante geworden. Tot overmaat van ramp heeft de vorige minister van Ruimtelijke Ordening het 'hutje op de hei' laten afbreken omdat het verkeerd geparkeerd stond. Er blijft ons dus niets anders over dan deze resolutie goed te keuren. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, collega's, de laatste woorden van de heer Creyelman komen me gunstig uit. Persoonlijk

voel ik me noch echt links, noch echt rechts. Ik voel me goed wanneer ik in een oude jeans naar een rockfestival ga, maar even goed wanneer ik in hemd en das een klassiek concert bezoek. Ik zal van beide evenementen in dezelfde mate genieten.

Het is niet toevallig dat net onze jongste collega het rock- en popbeleid in Vlaanderen hier aan de orde brengt. Mijnheer De Ridder, dat is zeker niet negatief bedoeld, integendeel zelfs. Pop en rock vormen nu eenmaal een belangrijk onderdeel van de jongerencultuur. Het citaat van Bob Dylan maakt duidelijk dat pop en rock belangrijk en vernieuwend zijn voor elke nieuwe generatie.

In de fifties en de sixties waren er onder meer de Beatles. De ouders van die tijd begrepen toen ook al niet dat hun kinderen die muziek zo goed vonden. Later kwam er de muziek van de bruine kroeg. Ook verschillende leden van dit parlement hebben daar nog prachtige herinneringen aan, nietwaar mijnheer Vandenbroeke ? Nu is er uiteraard de echt hedendaagse muziek, waarbij ook ik moet toegeven dat sommige genres, bijvoorbeeld house, me niet echt meer kunnen bekoren. Ook pop en rock ondergaan dus een eigen evolutie, die nauw samenhangt met de opeenvolgende jongerengeneraties.

De manier waarop jongeren pop en rock beleven, heeft verschillende facetten. Er zijn natuurlijk tal van jongeren die passief muziek beluisteren. Anderen gebruiken de pop- en rockmuziek als hefboom in sociale context, bijvoorbeeld als ze samen naar optredens en festivals gaan. Nog andere jongeren organiseren ook zelf festivals en optredens. In mijn gemeente organiseert een plaatselijke jeugdclub elk jaar een heavy-metalfestival. Tientallen jongeren zijn maandenlang in de weer om er alles in goede banen te leiden. Dat is dus echt wel een schitterend voorbeeld van teamwerk, dat een hoogtepunt vindt op de dag van het optreden of festival. Dit is een vorm van samenwerking die in het jeugdwerk niet onbelangrijk is. Naast dit alles zijn er nog de jongeren die samen muziek maken. Ze doen dit bijvoorbeeld in de garage van een van de ouders of op een zolderkamer. Soms ontstaan er dan wel eens problemen met de burens als gevolg van geluidsoverlast.

Hoe dan ook, de waarde van dit voorstel van resolutie is dat we als overheid aandacht hebben voor het pop- en rockbeleid. Dit voorstel tracht dat beleid ook in verschillende facetten te belichten. Ik wil hiermee natuurlijk geen afbreuk doen aan alle klassieke vormen van muziek. Ook daar moet aandacht aan worden besteed. Ik ben trouwens van

Van Dijk

mening dat een pop- en rockbeleid ook drempelverlagend kan werken voor deze klassieke muziek. Als er in het onderwijs aandacht wordt besteed aan pop en rock, zijn sommige jongeren verbaasd als ze merken dat vele hedendaagse, gekende melodieën teruggaan op muziek van klassieke componisten.

In ieder geval wil ik een waarschuwende vinger opsteken. Onze fractie is van mening dat pop en rock een deel van haar kracht haalt uit het ongebonden, losse fenomeen, misschien een ietwat anarchistische manier van werken. Een groepje jongeren dat muziek maakt, wil niet betutteld worden. Om het pop- en rockbeleid te stimuleren moeten we erop toezien dat de losse manier van werken gegarandeerd blijft. Jonge muzikanten moeten kansen krijgen. Er zijn financiële drempels, maar ook ruimtes om hun muziek te kunnen beleven. De verwijzing in de resolutie naar mogelijkheden die het lokale bestuur kan opnemen in zijn jeugdbeleidsplan is niet onbelangrijk.

Ten slotte vinden we het erg dat we opnieuw de federale overheid met de vinger moeten wijzen over een dossier dat al even oud is als de rock- en popmuziek in Vlaanderen : het statuut van de artiesten. Te pas en te onpas worden we geconfronteerd met artiesten die aan de klaagmuur staan over hun beperkte of onbestaande statuut. We betreuren het dat er nog geen oplossing voor is. Vaak horen we dat het Vlaams Parlement te makkelijk de federale overheid met de vinger wijst. Dat zal dan zijn omdat het nodig is. We zullen deze resolutie steunen maar hopen dat het ongedwongen aspect behouden blijft, zodat de pop- en rockmuziek daar zijn kracht uit kan blijven putten. (*Applaus bij de VU, het VB en de CVP*)

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Door het muziekdecreet werden we geconfronteerd met een aantal dingen, naar aanleiding van gesprekken in clubcircuits. De heer De Ridder is hiervan op de hoogte. In de muziekwereld hebben we geprobeerd om de aandacht voor jongeren te stimuleren. In de commissie en enkele keren tijdens de begroting merkten we op dat er aandacht moet zijn voor de specifieke leefwereld van jongeren. Dit geldt trouwens voor het hele cultuurbeleid. Bij de uitstippeling ervan moeten we oog hebben voor de jongerencultuur.

Het volstaat niet om dat te beperken tot het jeugdwerk. In het landelijke, provinciale en lokale jeugdwerk kunnen heel wat problemen worden opgelost. Het nadeel is echter dat het om een geïsoleerde benadering gaat. Jongeren blijven dan makkelijk afwezig in de rest van het cultuurbeleid. Soms dreigt dat aanleiding te geven tot de afwezigheid van jongeren in het cultuurbeleid. Dat is ook het geval op het lokale vlak. Ik heb het dan over de cultuurraad. Er is een grote behoefte aan een jeugdraad en daarom ontbreekt het aan jongeren binnen de cultuurraad. In dat verband mogen we ook onze senioren niet vergeten. Een seniorenraad is nuttig. Binnen de algemene cultuurraad op lokaal vlak moeten ook senioren aan bod komen.

Sommige collega's hebben reeds bevestigd dat we in de algemeenheid van het beleid de aandacht moeten hebben van jongeren. Ik ben het daarmee eens. Het gaat immers niet alleen om muziek maar bijvoorbeeld ook om het museumbeleid. Zo moet worden nagegaan hoe jongeren een museum beleven. Is dat anders dan bij senioren ? Ik denk ook aan het sportbeleid, aan de jonge kunstenaars en aan de bibliotheken. We hebben een aanzet gegeven om gebruik te maken van internet en dat past in de jongerenleefwereld. We moeten op de verschillende vlakken van het cultuurbeleid aandacht hebben voor jongeren.

Dat is trouwens ook het geval voor andere beleidsdomeinen, zoals milieu en economie. We hebben het al gehad over bosspel en jeugdverenigingen. Ik herinner me dat in een hoorzitting werd gezegd dat pop en rock het grootste exportproduct is van Groot-Brittannië. Dat is een economisch luik waarin jongeren belangrijk worden. Het gaat om een geheel van zaken.

Ik wil een pleidooi houden voor de gemeentelijke overheden om een podium te geven aan de jongeren. Het gaat niet om een financiële ondersteuning van de werking maar om een forum waarin jongeren hun expressie kunnen uitdrukken. Dat kan een aanzet zijn om zich bekend te maken. Ik denk dat het zeer belangrijk is om voor de jongeren een podium te creëren.

Als we binnen de milieuwetgeving enkele normen opleggen, moeten we ons afvragen of we niet moeten voorzien in middelen die de aanpassingen mogelijk maken voor mensen of groeperingen die zonder winstoogmerk werken. Ik denk aan de jeugdverenigingen die zich moeten aanpassen aan Vlarem omdat er problemen zijn met de geluidsisolatie. Moeten we niet voorzien in een subsidiëeringskanaal voor groepen die niet over de gelden

Coens

beschikken om zich aan te passen aan de nieuwe normen ?

Ik ben het eens met de heer Van Dijk. De federale overheid moet dringend werk maken van het statuut van de kunstenaar. Het woord 'dringend' wordt een beetje belachelijk. Dat is uiteraard niet onze bevoegdheid, het kunstonderwijs echter wel. Als we het geluk hebben voor de volgende zittingsperiode te worden verkozen, dan moet daar zo snel mogelijk werk van worden gemaakt. We moeten het kunstonderwijs en het muziekonderwijs uitbreiden. De noden op het terrein zijn zeer groot. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil een dissonante toon laten klinken. Ik heb lang geleden heel wat ervaring opgebouwd in de jeugthuizen. Ik heb Jazz Bilzen zien groeien van heel klein jazzfestivalletje tot een internationaal gebeuren in de zestiger en zeventiger jaren. Ik zal deze tekst niet goedkeuren. Ik huiver immers bij de gedachte dat het officiële Vlaanderen zich wil bezighouden met de subcultuur van jongeren, met behulp van decreten, reglementen en het gekende centralisme en dirigisme. Op dit ogenblik heeft de rock- en popcultuur inderdaad een zekere aandacht nodig. Laat ons echter niet, zoals de SP voorstelde, optreden met decreten, rockvrijgestelden, subsidiereglementen en definities van wat een rockmuzikant is en wat niet.

Ik zou het betreuren dat de rock- en popcultuur van de garages zou worden vervangen door de zwaar gesubsidieerde jongerencultuur van de culturele centra en muziekscholen. Laat pop en rock zijn wat ze zijn : een jongerencultuur die eigenlijk, zoals de heer Van Dijk terecht opmerkte, anarchistische trekjes vertoont en zich spontaan ontwikkelt. Als overheid moeten we ons daar zo weinig mogelijk mee bemoeien.

We kunnen licht flankerende infrastructurele maatregelen en ondersteunende maatregelen nemen, maar laten we geen decreten en subsidiereglementen opstellen. Politici moeten niet trachten via de populariteit van de rock- en popcultuur zichzelf in het zonnetje te zetten. Ik stel voor dat we in plaats van deze tekst een niet-inmengingspact afsluiten. *(Applaus bij de VLD)*

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, het spijt me dat de heer Sauwens, als hij geïnteresseerd is in de materie, het debat niet heeft gevolgd in de commissie en de hoorzittingen niet heeft bijgewoond. De resolutie van de heer De Ridder, die door ons wordt ondersteund, heeft de bedoeling tegemoet te komen aan de vraag van de jongeren in het veld om au sérieux te worden genomen in het muziekbeleid en eraan te mogen participeren via het Centrum voor Muziek. De heer Sauwens gaat daar volledig aan voorbij.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Carlos Lisabeth, Herman De Reuse, Jean-Marie Bogaert en Jos Geysels betreffende de vergoeding van het Vlaamse Gewest aan de NV Aquafin voor het rendement op het eigen vermogen
– 1098 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Taylor, Platteau, Lisabeth, De Reuse, Bogaert en Geysels betreffende de vergoeding van het Vlaamse Gewest aan de NV Aquafin voor het rendement op het eigen vermogen dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het 9e boek met opmerkingen en informatie, voorgelegd door het Rekenhof aan het Vlaams Parlement ;
- gelet op de bespreking in de Subcommissie voor Financiën en Begroting ;
- overwegende dat de NV Aquafin met haar eigen vermogen en met leningen op de kapitaalmarkt (vreemd vermogen) de investeringen in

Voorzitter

de waterzuivering prefinanciert, en daarvoor een jaarlijkse vergoeding ontvangt voor het rendement op het eigen vermogen en de financieringskosten van de leningen ;

– overwegende dat

1° de waterzuivering en de daaruit voortvloeiende zuinigheidsplicht van algemeen belang zijn ;

2° de huidige milieuheffingen – betaald door particulieren en bedrijven en toegewezen aan het MINA-fonds – niet zullen volstaan om de stijgende Aquafin-factuur te betalen ;

3° de bruto-rendementsvergoeding hoog is ;

4° de risicopremie niet in verhouding staat tot het lage risico ;

5° de vergoeding voor het rendement eigen vermogen een dure alternatieve financieringsvorm is ;

– vraagt de Vlaamse regering in de nakende heronderhandelingen van de beheersovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin rekening te houden met hiernavolgende aanbevelingen :

1° op dit ogenblik bedraagt het maatschappelijk kapitaal van de NV Aquafin 8 miljard frank, waarvan 4.007 miljoen frank momenteel volgestort is. Het is aangewezen om een formele kapitaalvermindering door te voeren waardoor het maatschappelijk kapitaal wordt beperkt tot het momenteel volgestorte bedrag. Daardoor moet in de eerste plaats niet meer tot de volstorting van het kapitaal worden overgegaan. In de tweede plaats wordt de wettelijke reserve verminderd tot de helft, waardoor de daarop te betalen rendementsvergoeding overeenkomstig vermindert ;

2° het Vlaamse Gewest betaalt op zijn eigen deelneming langs de VMH (51 %) een rendementsvergoeding die beduidend groter is dan het dividend dat het ervoor terugkrijgt. Dat jaarlijkse verlies op zijn kapitaal in Aquafin van ongeveer 8 % komt grotendeels door de betaling van de crisis- en vennootschapsbelasting. Het is dan ook aangewezen dat de dividenduitkering aan de VMH

wordt geminimaliseerd door de creatie van twee soorten aandelen met verschillend dividendrecht. De daardoor drastisch verminderde kasinkomsten bij de VMH, kunnen door het Vlaamse Gewest als enige aandeelhouder van de VMH door alternatieve methoden worden gecompenseerd ;

3° er wordt op aangedrongen voldoende rekening te houden met de 5 hierboven aangehaalde uitgangspunten bij de te voeren onderhandelingen.

De bespreking is geopend.

De heer Cannaerts, verslaggever, heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts, verslaggever : Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar mijn verslag omdat de vergadering van de commissie heel kort is geweest. Men heeft akte genomen van het heel goede verslag van de subcommissie, dat is geschreven door de heer Geysels en dat de beste weergave is van de problematiek. De resolutie werd in de commissie aangenomen met algemeenheid van stemmen.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben gelukkig met dit voorstel van resolutie en hoop dat het vanavond ook werkelijk een resolutie wordt.

Ik wil de mensen danken die aan het voorstel hebben meegewerkt, vooreerst de medewerkers van het Rekenhof. We hebben dit voorstel van resolutie gebaseerd op een studie in het negende boek van het Rekenhof. Wie de tekst grondig leest, zal vaststellen dat het voorstel zeer verregaand is.

Ik wil ook de heer Cannaerts en de mensen van de subcommissie en van de commissie voor Financiën die hieraan hebben meegewerkt, danken. Het voorstel van resolutie kwam tot stand met eenparigheid van stemmen. We hopen dan ook dat het vanavond zal worden goedgekeurd.

We wensen de overdreven financiering van Aquafin te reduceren. Daartoe moet het kapitaal worden verminderd tot de helft, zijnde het volgestorte gedeelte. Wie goed nadenkt en de zaak kent, weet dat het gaat om een zwaarwichtig voorstel, dat een serieuze vermindering inhoudt. De mensen van Aquafin hebben aan de debatten kunnen deelnemen en hebben zich uiteindelijk bij de evidentie moeten neerleggen.

Platteau

Een tweede voorstel is dat er twee soorten aandelen zouden totstandkomen om de crisis- en de vennootschapsbelasting die nu op het Vlaams Gewest rusten, op een correcte manier te kunnen afwentelen. Dat betekent toch wel een en ander. Als uit onderzoek blijkt dat de contractuele vergoedingen die het Vlaams Gewest aan de NV Aquafin betaalt, ruim 20 percent bedragen, zal men er wel van overtuigd zijn dat dit voorstel meer dan redelijk is.

Gespreid over de verschillende jaren dat Aquafin betaalt, bedroeg de nettotegemoetkoming 22 miljard frank, inclusief BTW. Dat is toch een serieus bedrag. We moeten deze zaak absoluut in normale banen leiden. Ik hoop dat dit vanavond kan worden gerealiseerd. (*Applaus bij de VLD en het VB*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Johan Sauwens betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen – 1130 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Sauwens betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- herinnert aan zijn resolutie betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen zoals goedgekeurd op 25 juni 1997 ;
- wijst op :

1° het wetsontwerp van de federale regering om actief en passief kiesrecht toe te kennen aan de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen zonder dat dat wetsontwerp tegemoetkomt aan de voorwaarden die zijn opgesomd in de hierboven aangehaalde resolutie van het Vlaams Parlement ;

2° de bespreking in de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken van 14 september 1998 over de uitvoering van de resolutie betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen ;

- vraagt de Vlaamse regering onmiddellijk onderhandelingen aan te knopen met de federale regering om de wettelijke regeling voor de toekenning van actief en passief kiesrecht aan de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen, uit te stellen tot na de eerstkomende federale verkiezingen, zodat aan de voorwaarden, opgesomd in de resolutie van het Vlaams Parlement, kan worden tegemoetgekomen bij de onderhandelingen over een nieuwe fase in de staatshervorming.

Dit voorstel van resolutie werd door de commissie verworpen.

Bij brief van 14 oktober 1998 heeft de heer Sauwens verzocht dit voorstel van resolutie op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform artikel 69, punt 5 van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking van dit voorstel van resolutie.

Mevrouw Van Hecke, verslaggever, heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

Mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is blijkbaar niet de bedoeling dat ik verslag uitbreng van de bespreking van de resolutie in de commissie, maar enkel over de verwijzing naar de plenaire vergadering. Zoals u in het verslag kon lezen, werd de resolutie zelf verworpen op basis van inhoudelijke argumenten, met 5 stemmen voor en 8 tegen bij 1 onthouding. Op dat ogenblik heeft de heer Sauwens aangekondigd dat hij in de plenaire vergadering de voorzitter de vraag tot heropening van de debatten zou stellen.

Van Hecke

Als verslaggever kan ik u enkel zeggen dat men zich over deze vraag zelf niet heeft uitgesproken, maar dat iedereen verwees naar de bespreking van de resolutie en naar de overbodigheid van het opnieuw behandelen in plenaire zitting. Tot daar het verslag over dit element.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

De heer Johan Sauwens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik heb gevraagd om dit voorstel van resolutie in de plenaire vergadering te kunnen behandelen omdat het van uitzonderlijk groot belang is. Het is zo belangrijk gezien de wijze waarop Vlaanderen zich in 1997 heeft uitgesproken over het voorwaardelijk invoeren van het EU-stemrecht, en gezien de bespreking en stemming van de besluitvoering over de invoering van het onvoorwaardelijk stemrecht deze week in het federaal Parlement.

Ik zou het Vlaams Parlement willen vragen dit debat en de besluitvorming in kwestie toch op zijn minst te laten plaatsvinden. Gezien de actualiteit van dit debat zou het immers een abdicatie zijn indien dit niet zou kunnen. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ook wij hebben aangedrongen om dit voorstel na de afkeuring in de commissie opnieuw in de plenaire vergadering te behandelen. We verwijzen precies naar wat de plenaire vergadering over de voorgaande resolutie heeft beslist en zijn van oordeel dat het nieuwe voorstel van resolutie daarbij aansluit. We denken dat we in de plenaire vergadering tot een andere stemming kunnen komen dan in de commissie.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

De heer Johan De Roo : Ik blijf erbij dat het logischer zou zijn dit voorstel niet te behandelen aangezien het in de commissie geen meerderheid heeft gehaald.

De voorzitter : De leden die voorstander zijn van het aanvatten van de bespreking wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

De bespreking wordt aangevat.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden**

De voorzitter : Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van ons Reglement heeft de heer Van Hauthem bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat dit voorstel van resolutie zal worden besproken. Zou het niet logisch zijn om het samen te behandelen met de beide moties betreffende een belangenconflict ?

De voorzitter : Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Johan Sauwens betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen – 1130 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3

MOTIE van de heren Etienne Van Vaerenbergh en André Denys betreffende een belangenconflict – 1163 (1998-1999) – Nr. 1

MOTIE van de heer Joris Van Hauthem betreffende een belangenconflict – 1165 (1998-1999) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het voorstel van resolutie van de heer Sauwens betreffende het actieve en passieve kiesrecht van de onderdanen van de Europese Unie bij gemeenteraadsverkiezingen en de moties van de heren Van

Voorzitter

Vaerenbergh en Denys en van de heer Van Hautem betreffende een belangenconflict.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Van Hecke, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke, verslaggever : Mijnheer de voorzitter, ik bedank het commissiesecretariaat voor het uitgebreide schriftelijk verlag. Verslag uitbrengen over de inhoud van dit voorstel tot resolutie lijkt me overbodig omdat de fracties beter zelf hun standpunt toelichten.

Ik wil wel graag een niet behouden amendement even onder de aandacht brengen. De bespreking van het amendement van de heer Suykerbuyk was belangrijk. De heer Suykerbuyk vond dit amendement noodzakelijk om een gevolg te geven aan de bespreking die we met de rechtstreeks verkozen senatoren hielden. Het amendement werd duidelijk verworpen met 1 stem voor en 11 tegen bij 2 onthoudingen. Sommigen vonden het een uitholling van de resolutie, anderen vonden de inhoudelijke omschrijving te vaag.

Ik wil echter uw aandacht vragen voor de meer fundamentele kritiek die werd geleverd. Velen hadden principieel bezwaar tegen het feit dat het parlement om een actie van de Vlaamse en federale regeringen zou verzoeken om de werkzaamheden van het federaal parlement te sturen. Dit staat immers haaks op het principe van het institutioneel primeren van de parlementen op de uitvoerende macht.

Het voorstel van resolutie werd verworpen. De heer Sauwens kondigde daarop aan dat hij de bespreking in de plenaire vergadering zou aanvragen.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik herhaal dat de besprekingen van dit onderwerp in de Kamer reeds bezig zijn. In principe wordt morgen gestemd over het invoeren van het EU-stemrecht bij gemeenteraadsverkiezingen in België. Ik heb vastgesteld dat de leden van de Vlaamse meerderheidspartijen CVP en SP in de Kamer de Vlamingen in Brussel en in de Rand in de kou zullen laten staan. Tegen de visie van het Vlaams Parlement in en met een overwegend Franstalige meerderheid wil men de

Grondwet wijzigen om burgers van de EU onvoorwaardelijk stemrecht te geven bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

De Volksunie is in principe gewonnen voor de invoering van het gemeentelijk stemrecht voor alle nieuwkomers. De invoering van dit stemrecht is een fundamentele keuze voor meer democratie en voor een grotere betrokkenheid van alle bevolkingsgroepen bij het beleid. Ik benadruk dit in het begin van deze bespreking.

Zo een fundamentele democratische hervorming vereist echter een grondig debat over de voorwaarden. Wie wil deelnemen aan de besluitvorming van een bepaalde gemeenschap, moet een elementaire betrokkenheid met deze gemeenschap kunnen aantonen. Dit eisen niet alleen wij voor ons land, want ook in Scandinavië, Italië en een aantal andere Europese landen verplicht men, bijvoorbeeld door middel van inburgeringscontracten, tot een betrokkenheid met de lokale gemeenschap en een kennis van de taal. Het is een fundamentele stap om de democratie ter plaatse correct te kunnen organiseren.

De invoering van het EU-stemrecht ten voordele van één groep inwoners mag niet gebeuren ten koste van de andere burgers. De Brusselse Vlamingen en de Vlamingen in de Rand komen door een ondoordachte invoering van het EU-stemrecht zonder begeleidende maatregelen, electoraal bijzonder zwaar onder druk te staan. Dit debat wordt nogal makkelijk in algemene termen gevoerd. Het gaat dikwijls over de grote categorie van open en moderne Vlamingen tegen die van de verkrampde, ouderwetse Vlamingen.

Ik zal met twee cijfergegevens het belang illustreren van de maatschappelijke beweging die in Brussel aan de gang is. In 1995 hebben alle Vlamingen samen in Brussel zowat 56.000 stemmen gehaald. Via de versoepelde naturalisatieprocedure zullen er in 1999 in Brussel meer dan 50.000 nieuwe Belgen bijkomen. Allen hebben niet alleen stemrecht, maar ook stemplicht. Ze mogen niet kiezen, ze moeten kiezen. Van die nieuwe Belgen, voornamelijk Marokkanen en Turken, heeft 1,3 percent de Nederlandstalige procedure gevolgd en 98,6 percent de Franstalige. Intussen vernemen we dat er een nieuwe versoepelde naturalisatie komt door het politieke akkoord dat met PRL en FDF is gevormd. Zo zullen er nog eens tienduizenden nieuwe Belgen in 1999 op de kieslijsten worden ingeschreven.

Sauwens

Volgens de invoering van het EU-stemrecht zouden er ongeveer 130.000 EU-burgers gemeentelijk stemrecht krijgen, van wie 85 percent afkomstig uit de Latijnse landen. Bovendien is de diplomatieke wereld vooral Franstalig. Voor de gemeenteraadsverkiezingen zullen er in Brussel alleen al 120.000 à 130.000 nieuwe kiezers komen. Dat zal leiden tot een verdere aangroei van de Franstalige meerderheid in Brussel en een verdere minorisering van de Vlamingen in de Brusselse gemeenteraden.

Om deze redenen hebben we herhaaldelijk waarborgen gevraagd voor een Vlaamse vertegenwoordiging in het Brusselse bestuur. Wie stemrecht verwerft voor de lokale besturen, moet voldoen aan de volgende voorwaarden : de belastingsplicht, kennis van de streektaal en een verblijfsduur van 5 jaar. Verder vragen we de overdracht van de provincie- en gemeentewetgeving naar de gewesten, de verscherping van de Luxemburgclausule met de verlaging van de concentratiedrempel van 20 percent, een wijziging van de Grondwet enkel met het oog op het toekennen van gemeentelijk en Europees stemrecht en geen algemene schrapping van nationaliteitsvoorwaarden.

Ook in het Vlaams Parlement zijn bij herhaling deze bekommernissen geuit. Ik verwijs naar de resolutie van de heer Suykerbuyk die door het parlement bijna eenparig is aangenomen op 25 juni 1997. Daarin staan een aantal voorwaarden, waaronder de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brusselse beleidsstructuren.

Dit debat gaat ook over de geloofwaardigheid van dit parlement in het nieuwe België. In hoeverre durven we nog vrij en onafhankelijk onze eigen mening uiten over een aantal maatschappelijke evoluties op federaal niveau, die voor alle Vlamingen van belang zijn ? We bevinden ons trouwens in goed gezelschap. Ik citeer uit een interview met minister Grouwels in een krant van juni : 'Het Euro-stemrecht mag niet worden ingevoerd op de kap van de Brusselse Vlamingen.'

In een krant van 13 juli staat : 'De toekenning van het op zichzelf uiterst waardevolle Euro-stemrecht dient parallel te geschieden met de toekenning van waarborgen aan de Brusselse Vlamingen. Indien de twee nu niet gelijktijdig kunnen worden toegekend, dienen beide aangelegenheden verwezen te worden naar de regeringsonderhandelingen van juni 1999, een vol jaar voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2000. Er is geen reden om grote haast te maken met het Euro-stemrecht, ook al

werd België recent veroordeeld door het Europees Hof van Justitie. Minister Grouwels schijnt niet te geloven dat het later nog mogelijk zal zijn garanties af te dwingen voor de Brusselse Vlamingen, tenzij daar een zeer zware prijs voor wordt betaald. Het lijkt haar ongepast om in te gaan op de door het FDF en PRL gestelde eisen en terzelfdertijd de door de Vlaamse democratische partijen gestelde voorwaarden, waaronder deze betreffende Vlaams-Brussel, te negeren'.

We hebben nu nog circa 65 Vlaamse gemeenteraadsleden in de 19 Brusselse gemeenten. Bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen zal de Vlaamse aanwezigheid in Brussel zowat worden gehalveerd. We zakken dan tot onder het minimum om zelfs nog maar een debat te voeren over die gewaarborgde vertegenwoordiging. Er zal te weinig kritische massa overblijven.

We dringen daarom aan op de goedkeuring van deze resolutie. Ze zegt niet meer of minder dan wat het Vlaams Parlement in juli 1997 al heeft gezegd. We hebben waarborgen gevraagd, maar daar is niet op ingegaan. De heer Suykerbuyk zegt het vandaag nog in de krant : 'Het debat is niet nieuw. Het werd al gevoerd in 1993, 1995, 1997 en nu opnieuw'. Men had zich rustig kunnen voorbereiden op een regeling, maar heeft dat niet gedaan. Men heeft jammer genoeg een akkoord gesloten met het PRL-FDF-kartel en bijna niet gepraat over die Vlaamse resolutie, die zelfs minachtend als onbelangrijk werd afgedaan.

In De Standaard van 7 september ondersteunen enkele Vlaamse volksvertegenwoordigers, namelijk mevrouw De Schamphelaere, mevrouw Van Hecke en de heren Coens, Delcroix, Suykerbuyk, Taylor en Weyts, de mening van minister Grouwels in een vrije tribune.

De heer André Denys : Dat is een vrijblijvende tribune gebleken, mijnheer Sauwens.

De heer Johan Sauwens : Toch niet, ze verantwoordden zich tegenover hun kiezers. Sinds die vrije tribune hebben ze zich echter stil gehouden.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer Sauwens, we handhaven nog steeds hetzelfde standpunt. Vóór de gemeenteraadsverkiezingen van 2000 moet de gewaarborgde vertegenwoordiging voor de Brusselse Vlamingen worden geregeld.

De heer Paul Van Grembergen : Hoe wilt u dat waarmaken ?

De heer John Taylor : Dat kan bij de volgende staatshervorming. Naar de gemeenteraadsverkiezingen gaan zonder die waarborg is in Vlaanderen onaanvaardbaar en maakt een verdere staatshervorming onvermijdelijk. Het is een bijkomend argument voor ons om een nieuwe staatshervorming af te dwingen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Is dat een breekpunt voor de CVP ?

De heer John Taylor : We kunnen niet naar de volgende gemeenteraadsverkiezingen gaan zonder die waarborg.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : U eist een minimumvertegenwoordiging zonder tegenprestatie of prijs ?

De heer John Taylor : Een gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel is een absolute must. Dat heb ik in die Vrije Tribune verdedigd en verdedig ik vandaag nog altijd.

De heer Paul Van Grembergen : Wie enige ervaring heeft in de Belgische politiek weet dat de CVP toen ze nog een unitaire partij was, onder premier Vanden Boeynants dezelfde verklaringen aflegde als nu. Er is geen verschil tussen een unitaire CVP onder premier Vanden Boeynants en een CVP onder de heer Van Peel en premier Dehaene.

De heer John Taylor : Sinds de regering-Vanden Boeynants is er heel wat gebeurd in dit land, onder meer vier staatshervormingen. Daar heeft de CVP een grote rol in gespeeld.

De heer Paul Van Grembergen : We hebben gisteren de verklaring gehoord van CVP-kamerfractie-leider Tant, die politiek in het bed van Verroken is gekropen. Samen met de heer Lenssens verhindert hij u nu om uw plicht als Vlaams volksvertegenwoordiger na te komen. Het werd u trouwens verboden nog initiatieven te nemen.

De heer Johan Sauwens : Er is trouwens nog een ander argument. Samen doen we belangrijk werk in de commissie voor Staatshervorming. De Franstaligen zeggen tot vandaag dat er geen nieuwe ronde van de staatshervorming moet komen. We zullen bijna moeten betalen om hen aan de onderhandelingstafel te krijgen. Aan Waalse zijde is de financiële situatie de afgelopen jaren dermate verbeterd dat we op dat gebied geen druk kunnen uit-

oefenen. Brussel zou eventueel wel vragende partij kunnen zijn.

Het is verkeerd nu het wapen van het EU-stemrecht uit handen te geven. Daarmee zegt men eigenlijk dat de Vlaamse Gemeenschap niet moet worden beschermd tegen de demografische en maatschappelijke ontwikkelingen. Minister Grouwels heeft terecht gezegd dat de Brusselse situatie en de regeling van de toestand van de Vlamingen in Brussel het sluitstuk zijn van het federale concept van België. Ze voegde eraan toe dat indien er geen waarborgen worden geboden, het voortbestaan van het land zelf in gevaar komt. De weg naar het separatisme ligt dan volledig open.

Ik ben het volledig met u eens. Dit is de logica zelf. Vlaanderen moet vandaag geen EU-stemrecht invoeren. Het feit dat er onder druk een regeling moet worden getroffen, moeten we net gebruiken om tijdens onderhandelingen de waarborgen af te dwingen die we vorig jaar in het parlement en in talloze vrije tribunes hebben geponeerd. De heer Van Grembergen zegt terecht dat het om zeer harde onderhandelingen gaat. We moeten niet voor een defensieve maar integendeel voor een offensieve strategie kiezen.

Het rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement staat onder geen enkele voogdij, noch van partijvoorzitters, noch van welk Belgisch gremium dan ook. Ik roep het dan ook op om het vorig jaar ingenomen standpunt hard te maken. Dit voorstel van resolutie vraagt aan de federale instanties uitstel te bepleiten. Ik weet dat dit van regering tot regering moet gebeuren. Er moet een politiek signaal worden gegeven dat onder geen beding nu EU-stemrecht kan worden toegestaan. Als Vlamingen moeten we, net als de Basken en Catalanen, met meer hardnekkigheid en vastberadenheid de eigen dossiers voorbereiden en verdedigen. U weet allen dat dit geen pleidooi is voor geweld. De Franstaligen zijn wat dat betreft zeer duidelijk wanneer het gaat om de belangen van hun gemeenschap.

Ik roep het Vlaams Parlement op dit voorstel van resolutie goed te keuren. (*Applaus bij de VU en het VB*)

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Mijnheer Sauwens, u bent voorzitter van de commissie voor Staatshervorming. Op dit ogenblik wordt daar het hoofdstuk Brussel behandeld. De commissie heeft een aantal voorstellen op tafel liggen die tijdens een volgende staatshervorming aan bod moeten komen. Heeft

Taylor

het wel zin verder te werken indien u niet gelooft dat dit ook gebeurt ?

U gelooft blijkbaar niet dat de waarborgen zullen worden verwezenlijkt. Indien dat zo is, verliezen we onze tijd. We zijn ons standpunt aan het bepalen over de vertegenwoordiging van de Vlamingen op gemeentelijk vlak, in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, enzovoort. Moeten we hierover nog verder debatteren ?

De voorzitter : Minister Grouwels heeft het woord.

Minister Brigitte Grouwels : De heer Sauwens zegt dat het niet goed is nu al toe te geven. We kunnen niet aan de realiteit voorbijgaan. Het klopt dat dit parlement niet onder voogdij staat, ook niet van de regering. Als lid van de regering kom ik in principe niet tussen in een debat over een voorstel van resolutie. Omdat men mij zoveel citeert, wens ik toch een aantal elementen aan te brengen.

Bepaalde resoluties werken blijkbaar nogal verslavend. Men houdt niet op telkens weer de resolutie van 25 juni 1997 op te rakelen en nieuwe voorstellen te doen. (*Rumoer*)

Telkens opnieuw begint men hier over deze resolutie te discussiëren. (*Rumoer*)

De analyse van de heer Sauwens is al herhaaldelijk gemaakt. Ik onderschrijf die overigens grotendeels. Dit onderwerp is in dit parlement reeds herhaaldelijk grondig geanalyseerd.

Ook ik heb die resolutie goedgekeurd, en ik heb dat met enthousiasme gedaan. De Vlaamse regering heeft die resolutie trouwens ter harte genomen. Bij de federale regering is het een en het ander bepleit en de federale regering heeft daarmee ten dele rekening gehouden. Ik wil dat toch even in herinnering brengen.

Er is onder meer rekening gehouden met de voorwaarden voor het behoud van de taalwetgeving en met het voorbehoud inzake uitvoerende ambten. De voorwaarden in verband met de verblijfsduur blijken niet uitvoerbaar, want ze zijn niet conform de Europese regelgeving. Over de gemeentelijke fiscaliteit heeft senator Caluwé in de Senaat een voorstel ingediend.

De Vlaamse regering heeft haar bezorgdheid over Brussel geuit en heeft gesteld dat er maatregelen moeten worden genomen. Het is, zoals de heer

Sauwens heeft gezegd, absoluut noodzakelijk om begeleidende maatregelen te nemen opdat de evenwichtige participatie van de twee gemeenschappen aan het beleid in Brussel niet in het gedrang komt.

Ik heb echter in de commissie erop gewezen dat de toestand ondertussen toch wel wat is gewijzigd. In het federale parlement is men immers begonnen met een bespreking van een wetsontwerp. In uw resolutie vraagt u eigenlijk dat de Vlaamse regering zich tot de federale regering richt om het federale parlement ertoe te brengen haar activiteiten in dit verband te stoppen. Ik vind dat, eufemistisch uitgedrukt, een erg onorthodoxe vraag, zowel vanuit een federale visie als vanuit democratisch oogpunt.

In het federale systeem bestaat er geen hiërarchie van wetten en decreten. Er is ook geen hiërarchie van parlementen en regeringen ingesteld. Het komt dus geenszins het Vlaams parlement en nog minder de Vlaamse regering toe om het federale parlement een halt toe te roepen. We kunnen dit niet. We zouden ook niet aanvaarden dat men zo iets met ons zou doen. Vanuit democratisch oogpunt is uw voorstel absurd. Het kan toch niet dat twee regeringen onder mekaar zouden bedisselen hoe de werking van een parlement moet worden lamgelegd. U zou dat zelf niet aanvaarden. Met deze resolutie getuigt u van erg weinig respect voor de parlementaire instellingen.

Ik betreurt het dat deze resolutie wordt ingediend. Wat er wordt gevraagd, kan gewoon niet.

De heer Johan Sauwens : De CVP betreurt dit debat, en wil dit debat verhinderen.

Minister Brigitte Grouwels : Ik betreurt verder dat de stemming over dit voorstel onze eensgezindheid over de oude resolutie in het gedrang brengt. (*Rumoer*)

Het Vlaams Parlement kan zijn mening kenbaar maken, maar kan over deze materie niet beslissen. Dat is misschien jammer, maar dat is zo.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik wil even kort reageren op het eerste gedeelte van het betoog van minister Grouwels. Om het heel sarcastisch uit te drukken : het verheugt me echt dat ze een van de grondbeginselen van de democratie formuleert, namelijk dat het parlement niet onder voogdij van de regering staat. Mevrouw de minis-

Geysels

ter, gelukkig verschillen Vlaanderen en België op dat vlak van systemen van verlicht despotisme en bananenrepublieken. Het zou er maar aan ontbreken dat het parlement onder voogdij van de regering stond.

Ten tweede verzet u zich tegen het parlement. We zullen dit voorstel van resolutie niet goedkeuren. Als volksvertegenwoordiger en democraat verdedig ik wel mijn collega's. Waarom beweert u dat we die discussie niet mogen voeren in dit parlement, terwijl de pers volstaat met uw verklaringen? Eerst legt u zelf een aantal verklaringen af in de pers, en vervolgens vraagt u het parlement om allerlei redenen te zwijgen. Dat is gemakkelijk. Als u ervan uitgaat dat het parlement niet onder voogdij van de regering en de ministers staat, dan hebben wij, als rechtstreeks verkozen parlementsleden, ondanks onze meningsverschillen toch wel het recht om die discussie te voeren. Ik begrijp de les die u aan het parlement geeft dan ook niet.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Minister Grouwels, ik wilde u al tweemaal feliciteren. Ik betreur het dat ik dat niet heb gedaan, maar dat komt waarschijnlijk door onze drukke werkzaamheden. Bovendien hebben we niet de gewoonte om elkaar te feliciteren. Ik vond uw vrije tribune over het decreet-Suykerbuyk uitstekend en humaan hoogstaand. Ook uw verklaringen over het EU-stemrecht waardeerde ik ten zeerste.

Vlaanderen is bereid een tweederde meerderheid te leveren voor de invoering van het EU-stemrecht. Er bestaat daarover een massale eensgezindheid. Welk belang heeft het dan of die meerderheid moet worden gegeven in november of moet worden gevraagd in april of onmiddellijk na de verkiezingen? Kunt u een rationele en politieke uitleg geven voor deze vraag?

De heer Johan De Roo : We zijn wel de laatste lidstaat om het EU-stemrecht in te voeren.

De heer Paul Van Grembergen : We kunnen de Europese instellingen hoe dan ook de zekerheid bieden dat er in België en in Vlaanderen een meerderheid bestaat voor de invoering van het EU-stemrecht. De invoering van het EU-stemrecht ligt dan ook niet aan de basis van deze discussie.

De heer Johan De Roo : Hoe komt het over bij de EU-burgers als die discussie steeds opnieuw wordt gevoerd?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Is er een Europees land waar de impact van het EU-stemrecht zo groot is als hier?

De heer Paul Van Grembergen : Dat is een afgeleide. We zijn voorstander van het EU-stemrecht en willen het toekennen. Het zijn slechts kleine groepen in Vlaanderen, die niet te veel voorstellen, die zich verzetten. Mijnheer De Roo, als die zekerheid bestaat, wat is dan de dwingendheid om het nu te doen? Dat is zeker niet het verzoek van de EU, maar wel een gevolg van de politieke druk uit het zuiden van het land. Zij hebben in de Kamer de agenda bepaald en beslist op welk ogenblik deze wet moet worden goedgekeurd. Ze hebben de agenda zelfs zo bepaald dat de naturalisatieprocedure samen met het EU-stemrecht wordt behandeld, terwijl beide zaken niets met elkaar te maken hadden. Als we de discussie over het EU-stemrecht moeten voeren, dan moeten we dat zuiver en eenvoudig doen. Maar nee, dat gebeurt niet en de agenda wordt aangevuld. De invulling van de agenda wordt alleen bepaald door de Franstaligen. Ze hebben de agenda ook nog verzwaard.

Aan Vlaamse kant bestaat daarvoor geen enkel tegengewicht, noch een andere invulling. Dit is onbegrijpelijk. Ik had graag vernomen welke motieven men hanteert om dit op deze wijze te doen.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel : Mijnheer de voorzitter, ik wil even ingaan op de vraag van de heer Van Grembergen. Ik vind dat de Vlaamse beweging en het Vlaams Parlement een grote tactische fout maken indien ze dit voorstel van resolutie ondersteunen. Vrijwel iedereen hier haast zich om te zeggen dat ze voorstander zijn van het Europees stemrecht, om vervolgens een aantal bezwaren te uiten, waarvan ik er overigens een aantal deel. Maar niemand heeft me tot nu toe kunnen uitleggen wat het nut is van een tactiek die erin bestaat dit als wapen te gebruiken in onderhandelingen met de Franstaligen, terwijl men weet dat dit stemrecht toch moet worden doorgevoerd. Bovendien blijft iedereen verklaren het EU-stemrecht te willen doorvoeren. Ik vind dit een volstrekt verkeerde tactische opstelling. Het is noodzakelijk om het Europees stemrecht nu te implementeren. Het lijkt me eveneens een bijzonder grote tactische fout, vooral dan vanuit het oogpunt van de electorale opstelling in

Van Peel

Brussel, om te doen alsof we de agenda van de Franstaligen uitvoeren. Op dit ogenblik gaat er in Brussel 15 tot 20 percent van de stemmen naar Nederlandstalige lijsten. Ik ben me ervan bewust dat het Europees stemrecht dat cijfer niet zal doen stijgen. Maar als de Nederlandstalige lijsten er niet in slagen minstens 15 tot 20 percent van de nieuwe kiezers te werven, dan is het er bijzonder triest mee gesteld. Twee van de vier voorwaarden die door dit parlement werden vooropgesteld, zijn gerealiseerd. Aan de realisatie van de derde werkt men nog. Over de vierde bestaat een consensus dat ze onuitvoerbaar is. Zo eenvoudig is het.

Ik weiger te verzeilen in het Vlaams miserabilisme, zoals minister Van Rompuy dat terecht noemt en waarbij men zich wentelt in zelfmedelijden. Mijnheer Van Grembergen, ik heb terzake van niemand lessen te ontvangen. Alle staats hervormingen sinds 1970 werden geleid en gestuurd door de CVP. Dat zal ook het geval zijn in 1999. Samen met dit Vlaams Parlement bepalen wij daarvan de inhoud en de tactiek. Deze tactiek zal er een zijn die is gegroeid uit Vlaamse zelfverzekerdheid en niet uit Vlaams miserabilisme. Voor alle duidelijkheid : ook mijn partij heeft glashelder verklaard dat de gewaarborgde aanwezigheid van de Vlamingen in Brussel bovenaan onze verlanglijst zal prijken, samen met andere punten zoals de fiscale autonomie. Dit zal bepalend zijn voor de onderhandelingen. Laten we met gezond verstand en tactisch inzicht onze eisen realiseren op het gepaste, nuttige ogenblik. De CVP wil het EU-stemrecht echter niet gebruiken als een onderhandelingswapen dat er geen is.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik wil reageren op een opmerking van de heer Sauwens en ook enigszins op het betoog van de heer Van Peel.

De heer Sauwens verwees naar het probleem van de nieuwe Belgen in Brussel en de terzake gevolgde procedures. Daarbij is sprake van 1,3 percent Nederlandstaligen en 98,6 percent Franstaligen. Het parlement moet aan dit probleem tegemoetkomen met een offensieve taalpolitiek in Brussel. We hadden dit al jaren moeten doen. Het stemrecht kwam er immers aan. Op welke wijze heeft dit parlement in Brussel een daadwerkelijke offensieve taalpolitiek gevoerd ? We hebben dit te weinig gedaan. Dat lijkt me een beter antwoord dan cijfers hanteren met de bedoeling een democratisch recht te ontnemen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, dit debat en vooral dan de verklaringen van minister Grouwels vormen een van de meest pijnlijke ogenblikken sinds dit prille parlement rechtstreeks werd verkozen. We stellen immers vast dat we tekortschieten bij de uitvoering van een resolutie die we ongeveer anderhalf jaar geleden hebben goedgekeurd.

Mevrouw de minister, ik ben zeer verrast over uw verklaringen. Zelden heb ik iemand zo een politieke bocht zien maken. Vorige zomer kwamen uw opvattingen volledig overeen met wat nu in dit voorstel van resolutie staat : de goedkeuring van het EU-stemrecht moet worden gekoppeld aan de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel, en dit moet worden uitgesteld tot na de komende verkiezingen. Dat hebt u letterlijk gezegd in een interview dat werd gepubliceerd in De Gazet van Antwerpen. De heer Sauwens vraagt exact hetzelfde in dit voorstel van resolutie.

De heer Paul Van Grembergen : Dat staat vandaag trouwens ook in een vrije tribune van de heer Suykerbuyk.

De heer André Denys : Mevrouw de minister, niet zo lang geleden gaf u aan dat u die opvattingen deelde. Nu moet ik echter vaststellen dat u er niet in bent geslaagd om uw partij en de regering daarvan te overtuigen. Meer nog, u komt zelf terug op die verklaringen. U maakt dus echt wel een politieke bocht.

Vorige zomer wou ik nu nog feliciteren voor uw moedige houding. Ik had toen ook het idee dat u daar ernstig werk van wou maken. Vandaag bewijst u met uw verklaringen dat dit echter niet het geval was. U bewijst hiermee dat u wel sterke woorden had, maar dat u nooit echt van plan was om die woorden in daden om te zetten.

Minister Brigitte Grouwels : Mijnheer Denys, ik merk dat mijn verklaringen veel indruk op u maken. Ook tijdens de commissiebesprekingen hebt u voortdurend mijn woorden aangehaald. Ik heb u al gezegd dat ik bij mijn uitspraken blijf, en ik herhaal dat ook nu. U mag echter niet uit het oog verliezen dat we het nu hebben over het voorliggende voorstel van resolutie.

De heer André Denys : Mevrouw de minister, dit voorstel van resolutie stemt volledig overeen met uw vroegere verklaringen.

Minister Brigitte Grouwels : Mijnheer Denys, in dit voorstel van resolutie staat dat de Vlaamse regering aan de federale regering moet vragen om iets te ondernemen opdat het federale parlement iets niet zou doen. Ik heb enkel gezegd dat dit voor mij niet kan, niet meer en ook niet minder.

De heer André Denys : Mevrouw de minister, ik weet uit betrouwbare bron dat premier Dehaene in de Kamercommissie werkelijk heeft gespot met onze vorige resolutie. Dit Vlaams Parlement moet dan ook alle middelen gebruiken om zijn geloofwaardigheid te redden. Dit nieuw voorstel van resolutie is een van die middelen, net zoals de moties betreffende een belangenconflict.

Minister Brigitte Grouwels : Mijnheer Denys, de federale regering heeft rekening gehouden met een aantal belangrijke elementen van die resolutie.

De heer André Denys : Mevrouw de minister, het gaat hier om een kwestie van tactiek. We hebben immers al genoeg gediscussieerd over de inhoud. Daarover bestaan trouwens, op enkele nuances na, weinig of geen meningsverschillen. Door wat nu gebeurt dreigt het communautaire evenwicht in Brussel verloren te gaan. Daarover is iedereen het eens. De vraag is enkel welke tactiek we moeten gebruiken om daartegen in te gaan. Mijnheer Van Peel, ik begrijp u echt niet als u zegt dat we de tactiek moeten gebruiken van de ontkoppeling. Volgens u moet de kwestie van het EU-stemrecht en de versoepeling van naturalisaties worden losgekoppeld van de kwestie van de gewaarborgde representatie van de Vlamingen in Brussel.

De behandeling van deze problematiek uitstellen tot na de verkiezingen is uiteraard niet de beste tactiek. Het is de enige tactiek die ons in Vlaanderen rest. Een betere tactiek zou een actie van premier Dehaene zijn geweest. Hij had zeven of acht jaar geleden kennis moeten geven van de specifieke situatie in België. Een tweede vereiste zou een offensieve strategie zijn geweest van de Vlaamse regering en minister-president Van den Brande, die aan het hoofd van dit dossier staat, om in de loop van die acht jaren de problemen aan te kaarten. De CVP en minister-president Van den Brande hebben gedurende al die jaren geweigerd om met andere partijen over strategie te praten. De enige strategie is een inhoudelijke discussie in de Commissie voor Staatshervorming. Dat is een onderdeel van een strategie, een manier om een inhoudelijk platform tot stand te brengen over alle partijgrenzen heen. Het is echter onvoldoende.

In Wallonië praat men over de partijgrenzen heen. Men weet duidelijk welke doelstellingen men wil bereiken. Men praat minder over de inhoud maar er is wel een strategie aanwezig, onder meer door de koppeling van de versoepeling van de naturalisaties aan het EU-stemrecht. Hierbij vernoemt men het wetsvoorstel van de heer Clerfayt. Ik kan er niet bij dat Vlamingen een tactisch front doorbreken om met hem samen te werken.

Mijnheer Van Peel, u kan mij op geen enkele manier overtuigen dat dit de juiste tactiek is. De enige tactiek die overblijft is de tactiek uit het voorstel van resolutie : een algemene aanpak bij een algemene bespreking over de staatshervorming. Dit is beter dan nu EU-stemrecht toe te kennen.

We maken een zware fout. De Franstaligen zullen een bijkomende prijs vragen wanneer het verworven is. Ze zullen bereid zijn om te praten over de minimumvertegenwoordiging in Brussel, maar daar zullen we voor moeten betalen. Reacties van Franstaligen, zoals van de heer Reynders, geven aan dat ze zal worden gekoppeld aan de financieringswet en aan de grenzen van Brussel.

Mijnheer Van Peel, we hadden dit dossier beter gekoppeld aan het EU-stemrecht. Als de Franstaligen het aandurven om het te koppelen aan de versoepeling van de naturalisatie, dan hadden wij meer reden om het hieraan te koppelen. Dit was de juiste tactiek geweest.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel : Ten eerste is er geen sprake van een versoepeling van de naturalisaties. Er wordt een objectivering van de naturalisatieprocedure doorgevoerd. Dit komt ook in mijn eigen partijstandpunt naar voor. Voor de grote vakantie zeiden de PRL en FDF njet tegen onze voorstellen, die blijk gaven van een wil tot integratie. Na de vakantie lieten ze weten dat ze het wel zouden goedkeuren.

Ten tweede verwijst u voortdurend naar de PRL en FDF als naar de grote boemannen waar men niet mee mag spreken. Dit is erg vreemd, aangezien het om uw zusterpartij gaat.

De heer André Denys : Wie heeft het akkoord gesloten met het FDF ? Was dat de VLD ?

De heer Marc Van Peel : Het was uw zusterpartij.

Van Peel

Ten derde moet u toegeven dat de CVP over een grotere geloofwaardigheid beschikt in een discussie over strategie en tactiek. Al 25 jaar lang leiden wij de staatshervorming in dit land. Als de VU ons dan in de loop van die 25 jaar verwijt dat we slechte Vlamingen zijn omdat we tijdens die onderhandelingen met Franstaligen praten, dan kan ik daar mee leven. Dat is ook hun politieke rol. Maar het is niet geloofwaardig wanneer de VLD zich plots in die rol wil wringen. U kan mij niet doen geloven dat dit de grote betrachting van de VLD is. Daar trap ik absoluut niet in.

Binnen de CVP is het onmogelijk om dergelijke Vlaamse verzuchtingen en eisen naar voren te brengen. Na de verkiezingen moeten we aan ons congres meedelen dat onze eisen naar de koelkast verhuizen. Dat is in de CVP volstrekt onmogelijk. U weet even goed als ik dat dit binnen de VLD geen zaak zal zijn. Ik wil me wel laten opjagen door de VU want dat is al 25 jaar onze natuurlijke rol. Maar u, mijnheer Denys, moet me niet proberen te overtuigen dit ernstig te nemen.

De heer Paul Van Grembergen : De zelfvoldaanheid in persoon !

De heer André Denys : Mijnheer Van Peel, u moet zich niet druk maken. De VLD heeft niet de bedoeling om de beste van de Vlaamse klas te zijn. We gaan niet aan communautair opbod doen om meer te eisen dan wat het Vlaams Parlement terzake vraagt. Mijn partij en ikzelf ijveren er echter voor dat wat wordt beslist, ook wordt uitgevoerd. Vlaamse geloofwaardigheid is geen ambitie om de eerste van de klas te zijn. Vlaamse geloofwaardigheid is proberen om over de partijgrenzen heen tot een inhoud te komen waar we kunnen achter staan en die we consequent proberen waar te maken.

Als we afspraken maken, zullen we die met hand en tand verdedigen. Daar wil ik me politiek borg voor stellen. Het gaat er immers om politieke geloofwaardigheid en Vlaamse geloofwaardigheid aan elkaar te koppelen. Door de essentie van de resolutie, namelijk de koppeling van de gewaarborgde aanwezigheid van de Vlamingen op de politieke niveaus van het EU-stemrecht, los te laten, tast de CVP de Vlaamse geloofwaardigheid en de waardigheid van dit parlement aan.

Het gaat niet op om te zeggen dat we geen partijpolitiek moeten voeren. Tactiek en strategie zijn partijpolitieke zaken. Als in Vlaanderen vandaag sprake is van een nederlaag dan is dat uw schuld,

mijnheer Van Peel. Ik las vandaag de Vrije Tribune van de heer Suykerbuyk. Daarin zegt hij identiek hetzelfde als wij, geen woord meer of minder. Het afscheid dat u aan de heer Suykerbuyk geeft is pijnlijk. Hij heeft immers voor deze resolutie geijverd.

Volgens premier Dehaene en de heer Tant worden we opgejaagd door het Vlaams Blok en stemmen we daarom over zaken die verder gaan dan wat we kunnen bereiken. Dat is onjuist. De resolutie Suykerbuyk is tot stand gekomen na diverse commissiebesprekingen waarbij verschillende partijen veel van hun eisen hebben laten varen om tot een akkoord te komen. We hebben geprobeerd om over de partijgrenzen heen tot een consensus te komen. De VLD stelde de voorwaarde om er stemrecht en -plicht aan te koppelen, maar heeft dat laten vallen. De heer Van Vaerenbergh eiste contingentering en hij heeft dat laten varen. Dit alles om een consensus te bereiken waar we allemaal achterstaan.

De bewering dat wat hier werd goedgekeurd meer electoraal en minder gefundeerd was, is niet waar. Wat hier vandaag gebeurt, is pijnlijk voor het Vlaams Parlement en voor Vlaanderen. De CVP is daarvan de schuldige. (*Applaus van de VLD, de VU en het VB*)

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is opvallend dat men steeds weer met dezelfde argumenten afkomt terwijl men zeer goed weet dat de resolutie waarover we in 1994 hebben gestemd, vijf voorwaarden vermeldde. De eerste voorwaarde was de toepassing van de zogenaamde Luxemburgclausule. Niemand staat daar nu nog bij stil. De tweede was de koppeling van het stemrecht aan een analoge fiscale bijdrage. Een senator van onze partij, de heer Caluwé, heeft in samenspraak met de SP een initiatief genomen tot een regeling waarbij voor de fiscale bijdragen wordt vertrokken van het rechtvaardigheidsprincipe dat iemand die rechten heeft, ook plichten heeft. Het is evident dat dit op het lokale vlak mogelijk zou moeten zijn. Dat heeft niets te maken met communautaire overwegingen. Iemand die lokaal mee wil praten en beslissen, moet ook een bijdrage leveren, ongeacht zijn statuut. Het is nog niet gebeurd, maar men wil dit realiseren. Onze partij heeft daartoe initiatieven genomen, uw partij niet.

De derde voorwaarde die duidelijk in de tekst van 1994 werd opgenomen, was een voldoende lange verblijfsduur. We moeten de Europese burgers op

De Roo

dat punt gelijk behandelen met de Belgen. Als we een langere verblijfsduur wensen, moet die ook gelden voor de Belgen. In de loop van de voorbije vijftien jaar hebben we voor de Belgen echter de omgekeerde beweging gemaakt. We hebben de vereiste verblijfsduur verkort om de administratieve rompslomp te verminderen, ook voor de mensen zelf. We willen de verblijfsduur niet opnieuw optrekken. Het zou veel logischer zijn dat die niet meer ter sprake komt. Een verlenging kan immers niet op ongelijke wijze worden gerealiseerd voor Vlamingen en Europese burgers.

Ten vierde moest de toepassing van de taalwetgeving in bestuurszaken worden gevrijwaard. Die voorwaarde is integraal vervuld. Er bestaat geen twijfel over dat dit inzake de kieswetgeving aan de orde zou zijn. Ten slotte moest er voorbehoud worden gemaakt voor sommige lokale uitvoerende mandaten. Ook die voorwaarde werd vervuld.

Het grootste gedeelte van de voorwaarden werd dus gerealiseerd, met uitzondering van de voorwaarde die men omwille van de Europese richtlijn niet kan vervullen, namelijk de verblijfsduur. Men doet daar steeds weer moeilijk over. De bekommernis over de positie van de Vlamingen in Brussel is gegrond, maar we moeten afwachten wat zal blijken uit de verkiezingsuitslag. Velen stellen zich veel te pessimistisch op en gaan ervan uit dat al die Europese burgers in België bij voorkeur zullen kiezen voor Franstalige lijsten. Ik verwijs naar de vrije tribune van de heer Geens : bij de Europese verkiezingen was dat effect niet zo dendierend. *(Opmerkingen van de heer Paul Van Grembergen)*

Mijnheer Van Grembergen, door steeds bijkomende voorwaarden te stellen aan de Europese burgers, geven we de indruk dat we hen geen stemrecht willen geven. Dat is uw methode, maar niet de onze.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, de heer De Roo zegt ten onrechte dat we bijkomende voorwaarden stellen. We pleiten enkel voor de uitvoering van de resolutie.

Mijnheer De Roo, u leest selectief. Er stond eveneens bij dat de gemeente- en de provinciekieswetgeving onverwijld regionale materies moeten worden, en dat de vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel moet worden ge-

garandeerd. We zijn niet de enigen die het zo interpreteren.

De heer Johan De Roo : Ik heb de vijf voorwaarden van 1994 opgesomd. In 1997 hebben we nog vier voorwaarden opgenomen. De regeling van de vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel was daar niet bij. Dat is een bekommernis die naar onze mening aan bod moet komen bij de communautaire onderhandelingen die na de verkiezingen zullen moeten worden gevoerd.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik blijf me erover verbazen hoe men deze resolutie, anderhalf jaar na de goedkeuring, blijkbaar helemaal anders begint te lezen.

Mijnheer De Roo, we hebben inderdaad een voorwaarde laten vallen en hebben er vier hernomen van de motie van 1994. De twee andere voorwaarden behandelden echter de regionalisering van de organieke wetgeving over de gemeenten en provincies én de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen. Dat was nieuw. U weet toch nog wie dit in deze resolutie heeft ingevoegd ? Het was mevrouw Grouwels, op het ogenblik dat ze nog geen minister was.

Na vijf jaar debatteren in de toenmalige Vlaamse Raad, nu het Vlaams Parlement, zag men effectief in dat het onvoorwaardelijk invoeren van het EU-stemrecht nefaste gevolgen zou kunnen hebben voor de politieke vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel. Anders had die eis niet in een resolutie over het EU-stemrecht moeten staan ! Men heeft het dus aan elkaar gekoppeld. Sla er maar eens de Handelingen van toen op na, en lees wat mevrouw Grouwels en de heer Suykerbuyk, de woordvoerders van uw partij, daarover toen hebben gezegd op deze tribune naar aanleiding van deze resolutie. Het ging wel degelijk om een koppeling.

Waarom trekken we vandaag opnieuw aan de alarmbel ? Ten eerste omdat deze koppeling er niet komt. Ten tweede omdat er een andere koppeling is gemaakt, namelijk de koppeling aan de versoepeling van de naturalisatie. In tegenstelling tot wat de heer Van Peel heeft gezegd, gaat het effectief over een versoepeling van de naturalisatie. Ik ga me nu niet ten gronde uitspreken over het wetsvoorstel over de versoepeling als dusdanig, dat moet in de Kamer en de Senaat gebeuren.

Van Hauthem

We hebben een motie betreffende een belangenconflict ingediend omdat dit wetsvoorstel zeer duidelijk de bedoeling heeft om de Vlamingen in Brussel verder te minoriseren.

Mijnheer De Roo, collega's van de meerderheid, ik hoop dat u de cijfergegevens over de nationaliteitsverwerving die ik bij de motie heb gevoegd, hebt bekeken. Als u dat hebt gedaan, zal u moeten toegeven dat er effectief wat aan de hand is. Waar gaan we naartoe? 134.000 EU-burgers krijgen gemeentelijk stemrecht. We weten dat 85 procent hiervan uit de Latijnse landen komt.

Mijnheer De Roo, de regering heeft in de toelichting bij haar amendement zelf geschreven dat dit een versoepeling van de naturalisatie betekent. Wij vinden het dus niet uit. Het gaat om naturalisatie op aanvraag. Het politiek akkoord met de PRL-FDF komt op het volgende neer. Wie zich wil laten naturaliseren, moet alleen een vragenlijst invullen. Er kunnen alleen nog vragen worden gesteld bij het toekennen van de naturalisatie als op alle vragen van de lijst 'neen' wordt geantwoord. Het is voldoende dat men op één vraag 'ja' antwoordt, en er is geen enkel beletsel meer om de naturalisatie te verkrijgen. Er zijn alleen nog de klassieke uitzonderingen, zoals nagaan of men een strafblad heeft of niet.

De heer John Taylor : Men moet op de eerste plaats uitdrukkelijk zeggen dat men zich wil integreren in België. Dat is een belangrijk engagement. Men gaat een aantal procedures inbouwen maar ten gronde verandert er niet veel.

De heer Joris Van Hauthem : Er verandert ten gronde zeer veel. Ik wil het debat ten gronde over de versoepeling niet voeren, ik zeg alleen dat het een versoepeling is! Ik ben overigens niet de enige: ook de heer Michel zegt dat dit in het politiek akkoord zat, en dat zegt zelfs de regering. Men moet slechts één keer ja antwoorden op een vragenlijst en er staat niet veel meer in de weg voor naturalisatie. Dat is de realiteit. Ik wil alleen maar de gevolgen daarvan opnieuw aanhalen voor de vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen. Daar gaat het om, niet om het ontwerp ten gronde. Het gaat om het feit dat men niet alleen het EU-stemrecht onvoorwaardelijk invoert, terwijl we in de resolutie van 1997 hebben gezegd dat men hiermee moet oppassen. Het gaat erom dat men nu ook de naturalisatie zal versoepelen, eveneens onvoorwaardelijk. Ik zeg u dat de gevolgen nog dramatischer zullen worden. We hebben immers

niet alleen het EU-stemrecht zonder voorwaarden, maar door dat politiek akkoord van PRL en FDF hebben we ook nog het EU-stemrecht met de voorwaarden van de Franstaligen. Zij zeggen zelf – we zuigen dit niet uit onze duim – daarbij de bedoeling te hebben om de verdere politieke minorisering van de Brusselse Vlamingen in de hand te werken.

Als men hier komt zeggen dat het EU-stemrecht moet worden ingevoerd zonder daar iets aan te koppelen, dan begrijp ik dat niet meer. Dan vraag ik mij af waarom men het EU-stemrecht invoert met wel degelijk een koppeling aan wat de Franstaligen hebben gevraagd, namelijk de versoepeling van de naturalisaties.

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer Van Hauthem, ik heb de tekst van uw motie grondig doorgenomen. Ik wil er even uit citeren: 'Bovenaanstaande cijfers tonen vooral aan dat de discussie over het stemrecht slechts een klein onderdeel vormt van de echte discussie. Het echte debat draait rond de enorm sterke aanwezigheid van buitenlanders in onze steden en de demografische tijdbom die dit met zich meebrengt. Er moet dus dringend een tegenoffensief op gang worden gebracht. Dit tegenoffensief moet zorgen voor een veiliger klimaat in Brussel en de verhuis bespoedigen van het grootste deel van de niet-Europese vreemdelingen.'

Mijn concrete vraag aan u luidt als volgt: met welke politieke doelstelling hebt u deze motie ingediend?

De heer Joris Van Hauthem : Er zijn natuurlijk nog andere factoren – waaronder de demografische evolutie in Brussel – die op termijn het aantal Nederlandstaligen in Brussel naar beneden zullen halen.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : U misbruikt Vlaamse gevoeligheden voor een andere strategie, en dat zegt u trouwens zelf in uw toelichting. We zijn u voor die openheid bijzonder dankbaar.

De heer Joris Van Hauthem : Waarom zouden we niet open zijn?

Ik vraag aandacht voor de gevolgen die het invoeren van bepaalde maatregelen met zich brengt. Die maatregelen worden niet zomaar ingevoerd, want het ging effectief over een eis van de PRL en het

Van Hauthem

FDF om de twee zaken te koppelen. Dat was de voorwaarde om de tweederde meerderheid te leveren om artikel 8 goed te keuren.

Waarom heeft die federale regering dan niet naar de Vlaamse kant gekeken ? Er was toch het aanbod van onder meer de VLD en ook van de VU om de tweederde meerderheid te leveren als men de vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel kon waarborgen. Dit aanbod werd echter straal genegeerd, en men is alleen aan Franstalige kant stemmen gaan ronselen voor die tweederde meerderheid.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Het FDF en de PRL wensden gewoon dat men op een eenvoudige verklaring Belg kon worden. Uiteindelijk gaat het hier over een versoepeling, een harmonisering en een vereenvoudiging. Het moet ervoor zorgen dat iemand die de Belgische nationaliteit aanvraagt en meent ten onrechte afgewezen te zijn, toch nog de mogelijkheid zou hebben om via het parlement een aanvraag tot naturalisatie in te dienen. Maar ook in dat geval zal er een behandeling ten gronde zijn.

Ik kan me dus echt niet voorstellen dat hier zou worden tegemoetgekomen aan wat de Franstaligen vragen. Dat waren juist de zorgen die bij heel wat partijen – maar niet bij de uwe – leefden. Ik meen trouwens ook altijd begrepen te hebben – tenzij ik verkeerd ben geïnformeerd – dat ook de Volksunie voorstander was van stemrecht voor migranten. Ik begrijp dan ook niet welk bezwaar die partij kan hebben tegen deze aanpassing van de wetgeving.

Ik deel uw zorg dat als heel wat meer mensen stemrecht zullen krijgen, de Vlamingen in Brussel in een moeilijke situatie terechtkomen. Maar zoals u zelf in het verslag zegt, bestaat die situatie al langer. Ik kan me dan ook niet voorstellen dat de federale beslissing over de naturalisatieprocedure daarin voor een grondige verandering zal zorgen of drastische gevolgen zal hebben, wel integendeel. Daarmee wordt eigenlijk voldaan aan een vraag die ook leeft bij een aantal Vlaamse partijen – en daarbij denk ik ook aan de Volksunie – om ook stemrecht te geven aan migranten.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, in deze situatie zit toch een zekere tragiek. We weten zeer goed wie binnen de christen-democratische familie de verdedigers zijn geweest van de resolutie die hier werd goedgekeurd. Hun namen zijn publiek bekend, en ze zijn hier trouwens aanwezig.

Het tragische is evenwel dat zij, die in hun eigen structuur de verdediging op zich hebben genomen van de voorwaarden, in dit parlement diegenen zijn die de kastanjes uit het vuur moeten halen en hier het pleidooi moeten voeren om alles maar te laten begaan. Dat is de omgekeerde wereld. In feite volgen zij schaamteloos hun partijstructuren, maar dat is hun verantwoordelijkheid.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Taylor, u ontkent toch niet dat uw partij een politiek akkoord heeft gesloten met de PRL-FDF om de tweederde meerderheid te halen ? Wat vroeg het PRL-FDF ? Het kartel eiste dat de naturalisatie werd verbonden aan de goedkeuring van artikel 8, of met andere woorden aan de invoering van het EU-stemrecht. U zult zich toch hebben afgevraagd waarom deze partijen dit eisten ? Ik neem aan dat u zich hebt afgevraagd wat er achter stak.

Ik zal u het antwoord geven. Ze hebben ons zelf verteld dat de versoepeling van de naturalisatie zal resulteren in een nog grotere politieke minorisering van de Vlamingen in Brussel. Daarom wou de PRL-FDF beide zaken aan elkaar koppelen. Ze hebben twee vliegen in één klap : het onvoorwaardelijke EU-stemrecht en een nieuwe katalysator voor de minorisering van de Vlamingen.

De heer John Taylor : Op hun vraag naar een drastische aanpassing van de kansen om de Belgische nationaliteit te verwerven via een eenvoudige aanvraag, werd niet ingegaan. Er is enkel sprake van een versoepeling, een vereenvoudiging en een harmonisatie waardoor mensen die problemen hebben met de keuze van hun nationaliteit of die van het parket een negatief advies hebben gekregen over hun nationaliteitsverklaring, makkelijk kunnen worden geholpen via de nationaliteitsaanvraag. De meeste democratische partijen in Vlaanderen staan achter deze vernieuwing.

De heer Joris Van Hauthem : Aan deze verandering werden geen voorwaarden verbonden.

Van Hauthem

Mijnheer Taylor, u hoeft de verslagen van de bevoegde commissie van de Kamer maar na te lezen. Ook u zult merken dat het in feite om een versoepeling gaat. Ik herhaal dat er geen enkele waarborg werd ingelast tegen de mogelijke gevolgen.

Waar staat het parlement dan ? Was de resolutie die we in juni 1997 hebben goedgekeurd zo onredelijk ? Ik dacht van niet. Als we minister-president Van den Brande vragen hoe we onze voorstellen zullen kunnen realiseren na de volgende verkiezingen en na het afronden van de werkzaamheden in de commissie voor Staatshervorming, dan antwoordt hij steeds : 'Indien heel het Vlaams Parlement er achter staat, dan is het een democratisch feit dat men niet kan negeren in België'.

Collega's, de resolutie van 25 juni 1997 was zo een democratisch feit. Bijna heel dit Vlaams Parlement heeft ervoor gestemd, maar er komt niets van onze eisen in huis.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Van Hauthem, dit is volledig onjuist. Heel wat voorwaarden blijven van kracht.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer De Roo, het klopt dat een aantal voorwaarden werden gerealiseerd. We zijn heel tevreden dat de taalwetgeving van kracht blijft. Ook de maatregelen over fiscaliteit blijven inderdaad behouden. Maar wat was de essentiële politieke voorwaarde ? De gewaarborgde vertegenwoordiging vormde de grote voorwaarde. Die heeft trouwens helemaal niets te maken met de Europese richtlijn.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Van Hauthem, nu zegt u zelf dat de Europese richtlijn hier niets mee te maken heeft.

De heer Joris Van Hauthem : Inderdaad, maar u zegt dat aan een aantal voorwaarden niet kan worden voldaan omdat die zouden ingaan tegen de Europese richtlijn. Dat klopt, maar de gewaarborgde vertegenwoordiging heeft er niets mee te maken.

Mijnheer De Roo, in 1999 zullen we reeds de gevolgen kennen van de verkiezingen voor de gewesten. De laatste vijf jaar zijn er 60.000 nieuwe Belgen bijgekomen. 98 percent ervan heeft de identiteitskaart in het Frans aangevraagd. Het is de bedoeling van het PRL-FDF om een enorm groot Franstalig electoraat te creëren. We zuigen dit niet uit onze duim, ze komen het ons zelf vertellen. U

weet toch hoeveel stemmen alle Vlaamse lijsten in Brussel samen hebben gehaald in 1995 ? Het waren er slechts 56.000. Dankzij mijn partij is het zetelaantal niet gedaald van elf naar negen, maar hebben we de tien Vlaamse zetels kunnen behouden. Ik wil geen pluim op mijn hoed steken, ik stel dit gewoon vast. Het loont misschien de moeite om er eens over na te denken.

Tegenover die 56.000 stemmen staat het enorm Franstalig electoraat dat men erbij zal creëren, waarvan we bijna zeker weten dat men voor het overgrote deel op Franstalige lijsten zal stemmen. Ik neem dat die kiezers niet kwalijk. Ze handelen logisch, maar precies daarom hebben we waarborgen gevraagd.

U zegt nu dat we deze zaak na de verkiezingen zullen regelen in de grote ronde van de staatshervorming in een dialoog van gemeenschap tot gemeenschap. We weten eerst en vooral niet of die ronde er zal komen. We hebben daar geen garanties voor. Ook premier Dehaene heeft al laten weten dat hij daar eigenlijk niet zoveel voor voelt. Volgens hem kan dit onderwerp misschien in het midden van de volgende legislatuur aan bod komen. Dat betekent dus na de gewestraadsverkiezingen van 1999, waar we ongetwijfeld zetels zullen verliezen, en ook na de gemeenteraadsverkiezingen van 2000, waar we misschien helemaal van de kaart zullen worden geveegd. Daarna willen we naar de onderhandelingen gaan en een gewaarborgde vertegenwoordiging eisen. Laten we elkaar geen Liesbeth noemen, dat komt er toch nooit van.

Men stelt de zaak telkens uit. Ik hoor de vraag om gewaarborgde vertegenwoordiging al sinds 1989. Ik heb in de Brusselse Gewestraad gezeteld, toen die voor het eerst werd verkozen. De Vlamingen dachten eerst vijftien zetels te halen, maar het werden er uiteindelijk maar elf. Toen heeft men al gezegd dat het nodig was een minimumvertegenwoordiging te krijgen. We zijn nu tien jaar verder en zouden deze redelijke eis eindelijk kunnen realiseren. Wat doen we echter ? We realiseren ze niet. Men kan dit toch geen naïviteit of goedgelovigheid meer noemen. De kern van dit debat is hoe in het licht van het eurostemrecht en de naturalisaties de politieke verhoudingen tussen de twee taalgemeenschappen in Brussel liggen.

We hebben een motie betreffende een belangenconflict ingediend omdat dit de laatste kans is. Ze borduurt in feite voort op de resolutie die we hebben goedgekeurd, waarin we het Vlaams Parlement de mogelijkheid bieden om niet alleen resoluties op papier te zetten maar ook over te gaan tot

Van Hauthem

daden. Anders moet ik hetzelfde besluiten als de heer Defraigne, die niet zolang geleden heeft gezegd : 'Een parlement dat alleen maar resoluties kan goedkeuren, is een machteloos parlement'.

Dit is ook geen zaak van fracties. Men zegt dat het Vlaams Parlement een standpunt inneemt, maar dat de collega's in het federaal parlement er een andere mening op nahouden. Laten we ons ook in dit verband geen Liesbeth noemen. Premier Dehaene is in dit parlement aan de CVP-fractie komen zeggen dat haar resolutie niet wordt opgevolgd en dat ze zich zal moeten neerleggen bij het feit dat het eurostemrecht onvoorwaardelijk is goedgekeurd. Kijk maar naar de houding van de premier tijdens de bespreking in de kamercommissie. Over de acht CVP-mensen die de beruchte vrije tribune in De Standaard hebben geschreven, zei hij : 'Ik moet me daar niets van aantrekken want ze zijn niet eens in staat om hun teksten zelf te schrijven'. Dat was het antwoord van de premier op de gematigde en rechtmatige verzuchtingen. Hij lacht met dit parlement en komt zelfs zeggen hoe u moet stemmen. De resolutie van de heer Sauwens is niets meer dan het standpunt herhalen van minister Grouwels en de minister-president, namelijk de invoering van het EU-stemrecht uitstellen tot na de verkiezingen en daarna de waarborgen voor de Brusselse Vlamingen afdwingen. De minister-president wil de zaak koppelen, minister Grouwels wil dat, en als hier dan eindelijk een voorstel van resolutie ligt dat verwoordt wat u zegt, trekt u uw staart in en maakt u een bocht van 180 graden.

We zullen het voorstel van resolutie goedkeuren omdat het voortbordurt op de resolutie van 25 juni 1997. We zullen uiteraard ook het belangenconflict goedkeuren. We zien dit als de laatste kans om met daden te bewijzen dat het ons ernst is. De Franstalige voorwaarden werden ingewilligd en het PRL-FDF-kartel heeft als enige bedoeling de Vlamingen in Brussel zodanig te verzwakken dat ze geen legitimiteit meer hebben. We willen overleg met de federale overheid. Als dat ook al te veel gevraagd is, begrijp ik er niets meer van. De term zegt het zelf : een conflict van belangen. Wel, in Brussel doet zich effectief een conflict van belangen voor door de houding van de kamerleden. De term is nog nooit zo toepasselijk geweest. De geloofwaardigheid van het Vlaams Parlement staat wel degelijk op het spel, want de Franstaligen hadden zelfs geen parlement nodig om hun voorwaarden te realiseren. Ze werden niet gemandateerd door de Franse Gemeenschapsraad,

ze traden gewoon op als partij. Als een bijna unaniem Vlaams Parlement niet op kan tegen de oekazes van één regeringsleider, dan stel ik me vragen over de positie van het Vlaams Parlement. Vooral de verantwoordelijkheid van de CVP is nu verpletterend. Wanneer u deze resolutie en/of dit belangenconflict niet goedkeurt, geeft u een negatief signaal, ook aan de Brusselse Vlamingen.

Ik wil eindigen met een citaat uit de vrije tribune van de heer Suykerbuyk. 'Is het dan niet veel verstandiger het wapen dat we hebben, namelijk de stemmen voor de bijzondere meerderheid, niet uit handen te geven tot men die gewaarborgde aanwezigheid in de Brusselse schepencolleges heeft ? Men moet zijn wapens nooit te vlug weggooien, tenzij men zinnens is veilig in de loopgraven te blijven. Als er zich geen probleem aandient, zal men achteraf vaststellen dat die waarborgen niet nodig waren en dan is er niks aan de hand. Als het tegenovergestelde gebeurt, dan zit Vlaanderen andermaal met de brokken.' Het is aan u, collega's van de CVP, om te kiezen of we al dan niet voor de zoveelste keer met de brokken zitten. (*Applaus bij het VB en de VU*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik zou mijn uiteenzetting in twee delen willen opsplitsen. Ik wil even teruggaan naar het EU-stemrecht en op de tweede plaats naar de versoepeling van de nationaliteitskeuze, die nu in de federale Kamer wordt behandeld.

De heer De Roo heeft zeer terecht verwezen naar het begin van de jaren negentig. In april 1990 begon mijn carrière in het federaal parlement. Een maand later hield ik een eerste interpellatie over het Europees stemrecht. Sindsdien bleef dat onderwerp haast geen dag onbesproken, vooral de toekenningsvoorwaarden kwamen aan bod.

Ik klaag de perfiditeit aan waarmee dit thema werd behandeld, verdedigd en onderhandeld door de federale instanties en meer bepaald door de toenmalige en huidige eerste minister. In 1994 werd, naar aanleiding van een interpellatie, een motie goedgekeurd waarbij onder meer werd verwezen naar de Luxemburg-clausule, de fiscaliteit en de taalwetgeving.

We hebben gesteld dat de Luxemburg-clausule voor ons geen 20-percentregeling was. We hebben erop willen wijzen dat men voor Luxemburg een

Van Vaerenbergh

uitzondering heeft gemaakt zodat men ook eenzelfde uitzondering voor andere percentages kon bekomen.

Inzake de fiscaliteit heeft de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, de heer Tobback, gezegd dat het voor hem onvoorstelbaar was dat men op gemeentelijk vlak aan de verkiezingen zou kunnen deelnemen zonder een financiële bijdrage te leveren. Ze zouden niet in de gemeenteraad kunnen zetelen en mee belastingen goedkeuren, zonder dat deze beslissing voor hen van toepassing was.

De heer De Roo zei daarnet dat er geen sprake van is om van de taalwetgeving af te wijken. Net voor de verkiezingen van 1991 heeft de heer Suykerbuyk samen met mij nog snel de taalwetgeving inzake de verkiezing verscherpt. Dit voorstel werd bijna eenparig goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Bij de verkiezingen van 1991 en 1995 heeft men in de verschillende kiesbureaus deze regeling echter met de voeten getreden. De reden hiervan is dat tot in 1995 de verkiezingen werden georganiseerd door de federale overheid. Er werden geen duidelijke instructies gegeven, en men liet alles op zijn beloop om geen moeilijkheden te creëren.

De federale overheid wist zeer duidelijk waarover er moest worden onderhandeld. Men heeft de motie van 1994 echter aan zijn laars gelapt en ingestemd met een Europese wetgeving die enkel de Luxemburg-clausule omvatte. De rest werd buiten beschouwing gelaten. De CVP en SP ontkenden alle schuld en wezen naar Europa. De eerste minister en zijn collega's van Binnenlandse en Buitenlandse zaken, die terzake een vetorecht hadden, hebben de zaken niet goed onderhandeld. Men mag de schuld dus niet bij Europa leggen. Net zoals Luxemburg kon men voorwaarden opleggen. Denemarken is erin geslaagd ervoor te zorgen dat de kustlijn enkel aan Denen kon worden verkocht en niet meer aan bijvoorbeeld Duitsers. De federale overheid heeft nagelaten voorwaarden te stellen.

Er is nog een andere paradox. De CVP heeft bij monde van haar voorzitter gezegd dat er geen koppeling mocht zijn van dit dossier met de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel. De stelling was dat het Europees stemrecht toch moet worden toegestaan. We stellen echter vast dat in het federaal parlement gestemd wordt over het EU-stemrecht én over de versoepeling van de nationaliteitskeuze. Dat is toch ook een koppeling. Waar zit dan het miserabilisme dat de

Vlamingen volgens de heer Van Peel moesten afleggen ?

Dit miserabilisme vindt men bij de CVP en de SP, want deze partijen hebben hun woord niet gehouden. Ik zeg u dat er niet enkel in Brussel grote problemen zullen ontstaan, maar ook in Halle-Vilvoorde. Het zijn de CVP en de SP die zich miserabel gedragen. Zij geven toe. Ze zijn onmachtig om op federaal niveau te realiseren wat ze hier met veel poeha hebben goedgekeurd.

Hoe zit het met het belangenconflict ? We hebben vastgesteld dat het kiesrecht van de Europeanen is verbonden met een versoepeling van de nationaliteitskeuze. Die Europeanen zullen pas in het jaar 2000 stemmen. Als die versoepeling door Kamer en Senaat is goedgekeurd, en is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, dan is ze van kracht. Op 13 juni 1999 zal iedereen stemmen die na de publicatie van de wijziging in het Belgisch Staatsblad de Belgische nationaliteit aanvraagt. Ze zullen een document invullen waarop ze hun wens uitspreken om Belg te worden. Vanaf dat ogenblik kunnen ze meestemmen voor de samenstelling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaams Parlement, het Europees parlement, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat. En ze zullen in het jaar 2000 ook meestemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen.

De heer John Taylor : Beweert u dat wat ter stemming voorligt, op dat vlak veel zal uitmaken ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik zal u dat aantonen. Er is hier vaak gesproken over een belangenconflict. In de cursus van professor Vande Lanotte, die doceert in de eerste kandidatuur rechten van de RUG, lezen we dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen een bevoegdheidsconflict en een belangenconflict. In het geval van een bevoegdheidsconflict is men niet bevoegd, in het geval van een belangenconflict handelt een parlement binnen de grenzen van zijn bevoegdheid, maar benadeelt men de belangen van een ander parlement, gemeenschap of gewest.

Anders gesteld : Kamer en Senaat zijn bevoegd om de regels in verband met de nationaliteitsverwerving te versoepelen. De vraag is echter of deze versoepeling de belangen van Vlaanderen al dan niet schaadt. Dat is de vraag die we moeten stellen. De Volksunie en een heleboel anderen stellen dat onze belangen worden geschaad. Dat is het geval in Brussel en in Vlaanderen zelf. Die versoepeling zal de machtsverhoudingen wijzigen. In Brussel-Halle-Vilvoorde zullen er minder Vlamin-

Van Vaerenbergh

gen worden verkozen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers dan vandaag het geval is. Ik zal niet ingaan op het thema-Brussel. Dat is al voldoende gebeurd. Er is voldoende benadrukt dat in juni 1999 in Brussel een toevloed van mensen die de Belgische nationaliteit aanvragen, tot de mogelijkheden behoort.

Die mensen zullen hun kiesrecht kunnen uitoefenen. Dat zal een invloed hebben op het aantal verkozenen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. In Brussel-Halle-Vilvoorde moeten 22 kamerleden worden gekozen. Vandaag zijn dat elf Vlamingen en elf Franstaligen, ondanks het feit dat de Vlamingen in 1995 op alle lijsten samen 331.000 stemmen kregen, en de Franstaligen 389.000. De Franstaligen kregen 60.000 stemmen meer in Brussel-Halle-Vilvoorde voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers, maar niettemin zijn er elf Franstalige en elf Vlaamse vertegenwoordigers voor de Kamer.

Minister Brigitte Grouwels : Mijnheer Van Vaerenbergh, beweert u dat u tegen de naturalisatie bent ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Nee, mijn partij is voorstander van naturalisatie, maar wel onder bepaalde voorwaarden. Als op een bepaald ogenblik de belangen van de Vlamingen worden geschaad, moeten we ons afschermen en in bepaalde zaken voorzien. Ik zal u straks aantonen op welke manier dat kan gebeuren.

In Brussel zijn er elf Vlaamse en elf Franstalige volksvertegenwoordigers in de Kamer. De stemmenverhouding is 331.000 versus 389.000. In Brussel kunnen ongeveer 190.000 mensen voor een Belgische nationaliteit kiezen. Als iedereen dat zou doen, zou 98 tot 99 percent voor de Franstaligen stemmen. We krijgen dan een verhouding van 331.000 versus 583.000 stemmen. Van de elf Vlaamse zetels zijn er zes apparenteringszetels. Die zullen allemaal verloren gaan. In Brussel-Halle-Vilvoorde zullen dus veel minder Vlamingen worden verkozen voor de federale Kamer.

De belangen van de Vlamingen in dat institutionele kader ondergaan dus de gevolgen van een nationaliteitsversoepeling. Een mogelijke oplossing voor Halle-Vilvoorde is om de splitsing van kiesarrondissement in de Kamer af te dwingen. Dat is mogelijk bij gewone wet. Er is dus geen speciale meerderheid vereist. Voor het probleem Brussel is de gewaarborgde vertegenwoordiging een oplossing.

Onze belangen worden niet alleen geschaad in Brussel, maar ook in Vlaanderen zelf, namelijk in Halle-Vilvoorde. We krijgen in Brussel-Halle-Vilvoorde een mogelijk overgewicht van 583.000 Franstalige stemmen tegenover 330.000 Vlaamse stemmen. Er zullen in Brussel-Halle-Vilvoorde dus geen elf Vlamingen meer voor de Kamer worden verkozen, maar slechts vijf tot zeven. Elke partij zal dus waarschijnlijk een zetel moeten inleveren. Dit belangenconflict is zowel in Brussel als in Vlaanderen duidelijk aanwezig.

Als we niet kunnen rekenen op de Vlamingen in de Kamer, moeten we op onze gemeenschapssenatoren rekenen. De heer Suykerbuyk zei vandaag nog in de krant dat we een groot belang moeten hechten aan deze zaak. Hopelijk leren we uit de geschiedenis en uit de realiteit. De Vlamingen die ons op federaal vlak hebben verkocht, verkopen ons vandaag in de federale Kamer. Als u, Vlaamse volksvertegenwoordigers, uw gezag niet kunt aanwenden om de anderen tot andere gedachten te brengen, is het heel triestig gesteld met de situatie van de Vlamingen in dit federale land en mogen we twijfelen aan de federale loyauteit van onze eigen mensen. (*Applaus bij de VU, de VLD en het VB*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Nee*)

De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over het voorstel van resolutie en de moties houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.25 uur.*
